Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 73/1368 | Łódź, Niedz ela 25 marca 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג ד ניסן תרפ"ח | Nr. 78/1363

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane

Winkelhausen

WÓDKI — LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD - POMORZE, ZAŁ. 1846.

ווילט איהר האבען
אַ עונג יום-טוב
און אַ כשר'ן פסח
פערלאנגט נאר די וועלט-בערימטע

טהע „JAPOŃCZYK"

כשר לפסח
בהכשר הראבינאט
דפה ווארשא

זייט בעזונדערס אויפמערקזאם אויף אונזער נאמנעק
טהעע „NADZWYCZAJNA"
אין ווייסע פערפאקונג

מענער-היטען

נאך נישט אין לאדז געוועזענע פאסאנען און קאלירען

געפינט איהר נאר אין גרעסטען אויסוואהל צו מעסיגע פרייזען ביי

מ. קאפעלושניק.

לאדז, קאנסטאנטינער 8

E. GIESSER, Piotrkowska 84

עמפפעהלט פון דער טעפיך פאבריק א. מיללער, טאמאשאוו

טעפיכע, לויפער, קאקאסמאטען

אין גרויסען אויסוואהל צו פאבריקס-פרייזען.

איינינע עכטע פערסישע טעפיכע געלעגענהייטליך צו פערקויפען. 946

וויילט איהר דורכפיהרען

א גוטע לעבענס-פערזיכערונג

ווילט איהר זיך אסעקורירען געגען פייער און גנבות

קלינגט-אן אויפ'ן טעלעפאן נומער 12-50

דאס איז די לאדזער שטאט-פיליע פון דער בעוואוסטער לעבענס-פערזיכערונגס געזעלשאפט

„Przyszłość"

וועל איך אייך זאפארט בעזוכען און איהר וועט רעיעל און פינקטליך בעהאנדעלט ווערען.

דירעקטאר פון דער פיליע

מ. ח. רומקאווסקי

קילינסקיעגא 105, טעל. 12-50.

כשר און היגיעניש!

זענען די מצות, וואס ווערען געבאקען אין דער

מצה-בעקעריי

פון דער לאנג-בעוואוסטער פירמע

א. פודלאווסקי, פאנסקא (זשעראמסקי) 7

מיין בעקעריי געפינט זיך אונטער דער השגחה פון ראבינאט און מורה הוראה ר' ישראל קנאפ.

מיט אכטונג א. פודלאווסקי, גדאנסקא 14

טעלעפאן 16 50.

Koledze naszemu **MIETKOWI PROCHOWI** z powodu zgonu Jego

b. p. MATKI

wyrażamy nasze szczere współczucie

Sala Golenberżanka,
Hela Szylisówna.

958

די ערשטע און עלטסטע לאדזער

מעהד און וויין-פאבריק

פון ש. ווישליצקי

פיעטריקאווער 10. (אין הויף לינקס)

עמפפעהלט אויף פסח א גרויסען אויסוואהל מעהד און וויין בעסטע קוואלימעט

צו קאנקורענץ-פרייזען

פאר סוחרים א גרויסער ראבאט.

צו דער חתונה פון מיין שוועסטער

פרל. **מלכה קופערמינץ**

מיט ה' **יעקב דזשאלאווסקי**

וועלכע איז פארגעקומען מוצאי-שבת, דעם 24 מערץ, ווינש איך א גליקליך צוזאמענלעבען

מענדיל קופערמינץ און פאמיליע.

צו דער חתונה פון אונזער חבר

יעקב דזשאלאווסקי

מיט פרל. **מלכה קופערמינץ**

ווינשען מיר פיל גליק און א פריידליך צוזאמענלעבען

דאס פערסאנאל

פון דער קאנדיטאריי און בעקעריי פון מענדעל קופערמינץ.

962

א קאסע-שראנק

ביליג צו פערקויפען.
וואלבארסקא 4
(ביים ווירט).

962

היינט, זונטאג, 11 א זייגער פארמ. ווערט געשטעלט א מצבה מיין ליבען מאן, אונזער טייערער פאטער נ"ע

יוסף ברוך פיאז

אלע קרובים און בעקאנטע ווערען איינגעלאדענט צו קומען היינט אויפ'ן בית-החיים.

די פאמיליע.

961

א לאקאל

אין צענטרום-שטאט, בעשטעהענד פון 3 ביז 4 צימערן, אין דעם איין צימער א מעגליך גרויסער

ווערט געזוכט

פערמיטלער אויסגעשלאסען. אפערטען אונטער „S.D.Ł." אפצוגעבען אין אדמיניסטראציע פון „נ. פאלקסבלאט".

פאר דער יוד. קאלאניזאציע אין סאוו.-רוסלאנד

יוליוס ראזענוואלד אסיגנירט 5 מיליאן דאלאר לטובת דער קאלאניזאציע אין קרים און אויף אוקראינע.

נ י י - י א ר ק, 24. (י. ט.א. טעלעגראפיש). דער בעקאנטער יודישער מיליאנער און פילאנטראפ יוליוס ראזענוואלד פון טשיקאגא האט אסיגנירט 5 מיליאן דאלאר לטובת דער יודישער קאלאניזאציע אין קרים און אויף אוקראינע מיט'ן בעדינג, אז עס וועט חוץ דעם געשאפען ווערען א סומע פון 5 מיליאן דאלאר פאר דער יודישער קאלאניזאציע אין ביר,בידזשאן.

מ א ס ק וו ע, 24. (י.ט.א. טעלעגראפיש). אינטער'ן פארזיץ פון קאלינין איז פארגעקומען א זיצונג פון וציק, אויף וועלכער ס'איז אפיציעל בעטראכט געווארען די פראגע וועגען אויפטיילען דעם ביר-ביידזשאנער ראיאן פאר יודישער קאלאניזאציע. דער וציק האט אנערקענט דעם קאלאניזאציע-פלאן פאר צוועקמעסיג'

קירשבוין -- סיים-דעפוטאט.

וו א ר ש א, 25. (טעלעפאניש), דעפ. פאלאקעוויטש, וועלכער איז אריין אין סיים פון דער מלוכה-ליסטע פון איינסעל האט לסוף מסכים געווען זיך אפצוזאגען פון זיין מאנדאט לטובת דעם אגודה'שען פיהרער קירשבוין, וואס איז אויך געשטאנען אויף דער אייגענער מלוכה-ליסטע.

דעפ. קירשבוין וועט אזוי ארום זיין דער איינציגער פערטרעטער פון דער „אגודה" אין נייגעוועהלטען סיים.

מענדעלע-פייערונג אין מאסקווא.

מ א ס ק וו ע 24 (י.ט.א. טעלעגראפיש) לויט דער איניציאטיוו פון בילדונגס-קאמיסאריאט איז אין רעוואלוציאנערען טעאטער אין אנוועזענהייט פון צטליכע טויזענט פערזאן פארגעקומען א פייערונג לכבוד מענדעלע מוכר ספרים. פארזיצער איז געווען ראשקעס. מיט רעדעס זענען ארויסגעטראטען דער רעדאקטאר פון „עמעס" ליטוואקאוו און נאך אייניגע יודישע און רוסישע שריפטשטעלער.

היינטיגען צוזאמענפאהר צו וועהלען דעם נאציאנאל-ראט קומט נישט פאר

וו א ר ש א 23 (יט"א טעלעגראפיש) דער יודישער צענטראלער וואהל-קאמיטעט ביים בלאק פון די נאציאנאלע מינדערהייטען האט אויף היינט זונטאג צוזאמענגערופען א ליקווידאציאנס זיצונג פון אלע פראווינצער וואהל-קאמיטעטען.

אויף דער דאזיגער זיצונג האט אויך געזאלט געוועהלט ווערען דער נאציאנאל-ראט. די מעלדונג וועגען דעם דאזיגען צוזאמענפאהר האבען אונטערגעשריבען די דעפוטאטען גרינבוים, הארטגלאס, פארבשטיין, ראסנער און סענאטאר קערנער.

היינט האט דער רעגירונגס-קאמיסאר מיטגעטיילט, אז צוליב פארמעלע טעמים, קען דער צוזאמענפאהר נישט פארקומען.

בעראטונג פון ציוניסטישע צענטראל-קאמיטעטען.

וו א ר ש א, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). די טעג קומט אין ווארשא פאר א בעראטונג פון פארשטעהער פון אלע ציוניסטישע צענטראל-קאמיטעטען אין פוילען צו בעטראכטען די פראגע וועגען שאפען אן איינהייטליכע קאלא אין סיים, ווייל ביז איצט איז נאך נישט געקומען צו קיין פערשטענדניש.

עס איז אויך מעגליך, אז עס וועט בעהאנדעלט ווערען די פראגע וועגען א פעראייניגונג פון די ציוניסטישע ארגאניזאציעס פון ווארשא, לאדז און לעמבערג.

בערנארד באראן קאנפערירט מיט באראן ראטשילד וועגען א"י-ענינים.

פ א ר י ז, 24. (יט"א, טעלעגראפיש). דער בעקאנטער יודישער טאבאק-אינדוסטריעלער און פילאנטראפ ה' בערנארד באראן פון לאנדאן, וועלכער ווייל איצט אין פראנקרייך איז דורכ'ן באראן עדמאנד ראטשילד (הנדיב הידוע) איינגעלאדען געווארען אין זיין ווילע אין קאפ-פעררא, כדי געמיינזאם ארומרעדען פערשידענע ארץ-ישראל ענינים.

די גרויסע יוד. ארגאניזאציעס

וועלען געהערען צום אינטערנאצ. פון די פעלקער-בונד-ליגעס.

ב ר י ס ע ל, (י. ט. א.) דער צוזאמענפאהר פון די פעלקער-בונד-ליגעס, וואס איז דא די טעג געשלאסען געווארען דורך פראפ. רויסעז. לויט דעם דאזיגען פארשלאג וועלען אין פערבאנד פון די פעלקער-בונד-ליגעס אנגענומען ווערען חוץ די ביז-איצטיגע טעריטאריאלע ארגאניזאציעס, אויך אנדערע אינטערנאציאנאלע ארגאניזאציעס, וואס פיהרען א פאציפיסטישע טעטיגקייט און ווילען שטיצען דעם פעלקער-בונד.

מאטיווירענדיג דעם דאזיגען פארשלאג, האט פראפ. רויסען אנגעוויזען צוו. אנד. אויך אויף דער ציוניסטישער און אנדערע אלגעמיין-יודישע ארגאניזאציעס, ווי אויך אזעלכע, וואט דארפען געהערען צום פערבאנד.

דער דאזיגער בעשלוס וועט געבען די יודישע ארגאניזאציעס די מעגליכקייט צו שאפען א געהעריגע רעפרעזענטאנץ אין דער דאזיגער וויכטיגער אינטערנאציאנאלער קערפערשאפט.

וועגען ענגלישע גאראנציעס פאר דער ציוניסטישער הלואה.

לאנדאן, 24 (יט"א טעלעגראפיש). ווי מיר ווערען געוואהר האט סער אלפרעד מאנד איבערגעגעבען דער ענגלישער רעגירונג א מעמאראנדום אין וועלכען עס ווערט גענוי בעהאנדעלט דער פראיעקט וועגען שאפען אונטערן פראטעקטאראט פון פעלקער-בונד א הלואה פאר'ן אויפבוי פון ארץ-ישראל.

אין מעמאריאל ווערט אויך אנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט, אז ענגלאנד זאל טיילוויז איבערנעהמען די גואראנץ פאר דער דאזיגער ציוניסטישער חלואה.

די אינטערנאציאנאלע הלואה פאר א"י

ג ע נ ף 24 (י.ט.א. טעלעגראפיש) פון אלע מלוכות א חוץ ענגלאנד איז שוין דערהאלטען געווארען די הסכמה, אז דער פעלקער-בונד זאל גאראנטירען די אינטערנאציאנאלע הלואה פאר ארץ ישראל. די פערשפעטיגונג הסכמה פון ענגלאנד ווערט דערקלערט דערמיט, וואס די ציוניסטישע הלואה-קאמיסיע האט נאך ענטגילטיג נישט פעסטגעשטעלט אויף וואס די הלואה זאל פערוועגדעט ווערען און ווי אזוי זי וועט ווערען געדעקט. מ'רעכענט, אז דער מעמאראנדום פון סער אלפרעד מאנד וועגען זיין בעזוך אין א"י וועט צואיילען די דאזיגע דעציזיע.

מאריס וואלדמאן בעשטימט אלס סעקרעטאר פון יודיש-אמעריקאנישע קאמיטעט

נ י ו - י א ר ק (י.ט.א.) אלס סעקרעטאר פון יודיש-אמעריקאנישען קאמיטעט, בראש פון וועלכען עס שטעהט לואי מארשאל, איז בעשטימט געווארען ה' מאריס וואלדמאן. ה' וואלדמאן איז נישט לאנג צוריקגעקומען פון א לענגערע רייזע איבער פוילען און האט נאכהער פארגעלעגט דעם „דזאינט" א זעהר אפטימיסטישען בעריכט וועגען דער לאגע פון די יודען אין פוילען

דער אורטייל איבער דעם פיהרער פון דער פאליטישער דעמאנסטראציע אין תל-אביב.

י ר ו ש ל י ם. (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען דער פראצעס געגען איינעם פון די אנפיהרער פון דער דעמאנסטראציע, וואס האט פראטעסטירט געגען שמייסען פאליטישע ארעסטירטע. דער בעשולדיגטער בן שמעון איז פעראורטיילט געווארען אויף 3 חדשים תפיסה און דעפארטאציע פון ארץ-ישראל. בן-שמעון איז געקומען קיין ארץ-ישראל מיט 7 יאהר צוריק.

צו קאנקורענץ-פרייזען!

לכבוד פסח!

פערשידענע ווינער שטיהל און גאלאנטעריע-מעבעל

פון גרעסטען ביז'ן קלענסטען קוואנטום פון די וועלט-בעריהמטע און עלטסטע פירמע

Tow. Akc. Fabryki Mebli Giętych

„Wojciechów"

קען מען בעקומען נאר ביי דעם הויפט-פערטרעטער אויף לאדז און אומגעגענד

א. וו. שעראקאוויאק, נאפיורקאווסקי 44 (רוג קילינסקי)

צופאהר-טראמוואי נומ' 17 און 4.

צו קאנקורענץ-פרייזען!

844

בעקאנטמאכונג.

מיר מאכען דערמיט בעקאנט, אז צו בעקוועהמליכקייט פון אונזערע קונדשאפט, האבען מיר געעפענט אונזער פריהערדיגען פערקויפס-לאגער אויף

ul. Wschodnia 76,

TELEFON 42-33

וועלכער איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון אונזערע פאבריקס-אויסארבייטונגען, ווי:

גומי-מאנטלען, קאלאשן, באטען

ווי אויך ספארטאווע, לידאווע און טעניס-שוה

Angielsko-Szwedzko-Polski

Przemysł gumowy

„GENTLEMAN"

אויף יום-טוב, שבת און וואך

קויפט נאר וויין און קאניאק

„כרמל"

כשר לפסח

„כרמל"-וויין איז געשמאק, ריין, נאטורעל און בעסער פון די טייערסטע אויסלענדישע ווייגען.

„כרמל"-וויין איז „תוצרת הארץ" און יעדער, וואס טרינקט איהם, שטיצט דעם אויפבוי פון ארץ-ישראל.

„כרמל"-וויין איז געזונד און קרעפטיג און ווערט צוגעשריבען די חולאים, אלס גוטער הייל-מיטעל.

„כרמל"-וויין האט די שוץ-מארקע: „2 מרגלים טראגען דעם אשכול". אלע „כרמל"-ווייגען אהן דער מארקע, זענען פאלש און שטאמען נישט פון ארץ-ישראל.

דער קאלאניאל-הענדלער-פערבאנד, צעגעלניאנא 15

מאכט בעקאנט אלע קאלאניאל-קליינהענדלער, אז עס שוין ארויס

דער צענניק № 4

מיט דעם נייעם פרייז אויף מעהל.

דערמיט ערקלערען מיר דעם צענניק נומ' 3 פאר אונגילטיג. כדי אויסצומיידען פראטאקאלען, איז ראטזאם וואס פריהער זיך צו פערזעהען מיט דעם נייעם צענניק.

987 די פערוואלטונג.

טלתים-פאבריק

אויפארבייטונג פון האלבע, הלב-האלבע, זיידענע טלתים נמו פערקישע, ווי אויך טלתים-קטנים הורט און דעטאיל פוץ אויפפערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניער און ציצית צו בעקומען בילינגער ווי איבעראל

ביי א. ח. ציטרינאווסקי קאמיעננא 1.

298 אין צווייטען טויער פארטער. קומט און איבערצייגט אייך! באמערקונג: מ'היטען אויך אננעגומען עלטע טלתים צו וואשען.

געלעגענהייטליך א מציאה!

א פאסטען 2-טע סארט פאטענט-שטרימף, בוימוואלענע, וויגאניע, צווירען, מעצעריזירטע, אין אלע פארבען איז דא צו פערקויפען ביי ראבינאוויץ, נאוואמיעסקא 8.

אכטונג, לאדז און פראווינץ!

דערמיט מאך איך בעקאנט, אז צו די בעפארשטעהענדע יום-טובים האבען מיר פערזעהען אונזער לאגער מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

דיוואנעס, טיש-דעקען,
באדניקעס, בעט-דעקען,
גארדינען, קאנטאניערען,
שטארען, פארטיערען,
באנע-פאנס, מעבעל-איבערצוג

גאבעלינס, בראקאט א.ז.וו. אלעס צו די הורט! בילינגסטע פאבריקס-פרייזען. דעטייל! רעיעלע בעהאנדלונג גוטע בעדינגונגען הויפט-פערקויף פון פינסטער'ס פלוש-דעקען.

F. Futerman

Piotrkowska 28. Tel.29-21

לאָדז. 25 מערץ 1928

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 25 מערץ 1928.

ערב דער סיים־ערעפנונג.

די פראַגע וועגען סיים־מאַרשאַלעק.

די פוילישע אינערליכע פּאָליטיק איז איצט אײנגעאַנגצען פערשלונגען מיט דער ערעפנונג פון נייעם סיים און מיט אַלע אַרבייטען, וואָס זענען פערבונדען מיט דעם אָנהויב פון דער סעסיע. די ערשטע סעסיע וועט זיך נישט פערנעהמען מיט קיין נייע פּראָיעקטען אָדער געזעצען, זי וועט זיך בעשרענקען נאָר מיט'ן אָננעהמען דעם ביודזשעט־פּראָוויזאָריום פאַר'ן חודש אַפּריל און דערנאָך וועלען דער סיים און סענאַט זיך צופאָהרען אויף די פסח־פעריען. מען דאַרף דעריבער נישט ערוואַרטען קיין בעזונדערע נייעס אוי'ף דער ערשטער סעסיע, אַפּילו נישט קיין מיינונגס־פערשידענהייטען, וועלכע וואָלטען געגעבען אַ קלאָר בילד, וועגען דעם, אויף וועמען און אין וואָס פאַר אַ מאָס וועט זיך די רעגירונג קענען שטיצען. די איינציגע זאַך, וועלכע וועט מעהר אָדער וועניגער זיין מאַסגעבענד אין אָט דעם ענין, וועלען זיין די וואַהלען פון אַ סיים־ און סענאָט־מאַרשאַלעק.

דער קאַמף מכּח דעם ווער ס'זאָל האָבען די אויבערמאַכט: דער סיים איבער דער רעגירונג, אָדער די רעגירונג איבערן סיים האָט זיך אין דער שטיל שוין אָנגעהויבען, ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען דעם, וואו די ערעפנונג פון סיים און סענאַט זאָל פאָרקומען. אין די רעגירונגס־קרייזען האָט מען געהאַלטען, אַז די נייע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען דאַרפען קומען אין שלאָס, וואו דער מלוכה־פּרעזידענט זאָל אַרורכפיהרען די פייערליכע ערעפנונג. די פּ.פּ.ס. און „וויזוואָלעניע" האָבען נישט געוואָלט באַלד אין אָנהויב אויפגעבען זייער קאַמף פאַר'ן פּאַרלאַמענטאַריזם, און הגם זיי האָבען דאָס נישט געטאָן עפענטליך, האָבען זיי דאָך אין דער שטיל ערקלערט, אַז זיי וועלען אין שלאָס צו דער ערעפנונג־זיצונג נישט גערהען.

געזיגט האָט דאָס מאָל דער „פּאַרלאַמענטאַריזם" און לויט'ן דעקרעט פון מלוכה־פּרעזידענט וועט די ערעפנונג פון סיים און סענאַט פאָרקומען אין דער סיים געביידע. ס'איז וואַהרשיינליך, אַז דער רעגירונג האָט נישט געלוינט וועגען דער דאָזיגער קלייניגקייט אָנצוהויבען אַ קאַמף מיט וועלכער ס'איז סיים־גרופּע, מכּל־שכּן שוין פאַר די וואַהלען פון די מאַרשאַלקעס. יעדענפאַלס דאַרף די רעגירונגס־גרופּע נאָך אַ געוויסע צאָהל שטימען פאַר איהרע קאַנדידאַטען.

ס'איז מעהר ווי זיכער, אַז דער וויצע־פּרעמיער באַרטעל וועט ווערען אויסגעוועהלט אַלס סיים־מאַרשאַלעק, ווייל דאָס איז דער ווילען פון דער אויטאָריטאַטיווע פּערזאָן, פון מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי. און דער דאָזיגער וואונש האָט דער מאַרשאַל שוין עפענטליך אַרויסגעזאָגט. פרעגט זיך איצט די שאלה, פון וואַנען וועט דער רעגירונגס־בלאָק נעהמען די נויטיגע צאָהל שטימען אויף דער דאָזיגער קאַנדידאַטור. אַלעמענס אויגען זענען געווען געווענדעט אויף די פּ.פּ.ס., וועלכע האָט זיך טאַקע געפונען אין קלעם. נאָך דעם שאַרפען וואַהל־קאַמף, וואָס איז געפיהרט געוואָרען צווישען דער רעגירונגס־גרופּע מיט דער פּ.פּ.ס. איז, פערשטעהט זיך, נישט געווען מעגליך, אַז די פּ.פּ.ס. זאָל זיך גלייך אַרויסזאָגען פאַר דער קאַנדידאַטור פון וויצע־פּרעמיער באַרטעל.

די נעכטיגע „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" דערצעהלט, אַז מ'האָט פון אַ הויך אָרט אָנגעזאָגט די אָפּאָזיציאָנעלע סאָציאַליסטען, אַז אויב זיי וועלען אַרויסשטעלען אַן'איינענע קאַנדידאַטור אויף אַ סיים־מאַרשאַלעק, אַפּילו דעם דעפּוטאַט דאַשינסקי, וועלען קומען אויף זיי 7 מכּות פון מצרים: דער אַרבייטס־מיניסטער וועט געענדערט ווערען, עס וועט קומען אַ רעוויזיע פון דער סאָציאַליסטישער הירטשאַפט אין די קראַנקען־קאַסעס און מאַגיסטראַטען, מ'וועט אויפהויבען די פראַגע וועגען באַנק־ראָט אין „באַנק־לודאָווי", וואו דאַשינסקי איז געווען פאָרזיצענדער פון אויפזיכטס־ראָט און דיאַמאַנד פאָרזיצענדער פון דער פערוואַלטונג.

מיר ווייסען נישט, אויף וויפיל דאָס אויבענגעזאָגטע איז אמת, אַ פאַקט איז אָבער, אַז די פּ.פּ.ס. געהען מיט אַ שווער האַרץ צו די וואַהלען פון אַ סיים מאַרשאַלעק. אמת, דער פּאַרלאַמענטאַרישער פּ.פּ.ס.־קלוב האָט בעשלאָסען אַרויסצושטעלען דאַשינסקי'ס קאַנדידאַטור אַלס סיים־מאַרשאַלעק, אָבער דאָס איז נאָר לפנים. בעת דער אָפּשטימונג קאָנען אַ טייל פּ.פּ.ס.'אָווצעס אַרויסגעהען, מאַכען אַ שהחיינו אין בופעט, די איבריגע וועלען אָפּגעבען ווייסע צעטלען, און דער וויצע־פּרעמיער באַרטעל וועט געוועהלט ווערען אַלס סיים־מאַרשאַלעק.

וואָס שייך דער פראַגע פון סענאַט־מאַרשאַלעק, איז נאָך אַבסאָלוט גאָר נישט רעצידירט. מאַרשאַל פּילסודסקי האָט זיך נאָך וועגען דעם נישט אַרויסגעזאָגט.

י. ד.

יודישע פאַמיליען טראַגעדיעס.

(קאָרעספּאָנדענץ פון וויען).

די געמישטע חתונות צווישען יודען און קריסטען פאָדערען פעריאָדיש זייערע שרעקליכע קרבנות עס פערגעהט נישט איין יאָהר אָהן אַ טראַגעדיע, עס איז געוואָרען א ספּעציעלער סאָרט ווינער קרימינאַל־„שוי־פּלאַ", מיט אַ כמעט שטענדיגען שלאַכט־פעלד פון טויטע און פערוואונדעטע.

האָט זיך פערגלוסט אַ יודישען בעל־מלאכה חתונה צו האָבען, דוקא מיט א קריסטליכער אַרבייטערין. איז דער לעבען פון אַזאַ אומגליקליכען פּאָרפאָלק נישט לאַנג געווען גליקליך. אַ קריסטין פערלאַנגט פון אַ יודישען מאַן פיל מעהר ווי פון אַ קריסט, ווייל ס'איז ביי אַלעמען אַ לאָזונג, אַז ביים יודישען מאַן פיהלט זיך די פרוי בעסער ווי ביי אַן־אייגענעם. דער יוד שכורט נישט און איז שטאַרק צוגעבונדען צו זיין פאַמיליע. איז טאַקע די גויה צופרידען און גליקליך אַזוי לאַנג ווי איהר יודישער מאַן איז בכח נאָכצוגעבען אַלע איהרע פּרעטענזיעס, טאָמער אָבער כאַפּט די פּרנסה אַ קלאַפּ, הערט באַלד אויף דער שלום־בית און ביים הונגערליידען פערגעסט די קריסטין באַלד זיך אַליין און אַנדערע, נאָך וואָס עס האָט איהר געטויגט חתונה צו האָבען מיט אַ יודען און אַריינציהען זיך אין דער יודישער געזעלשאַפט.

מוז דער מאַן זיך פריהער אָדער שפּעטער פיהלען געקרענקט און בעליידיגט, וואָס זיין אייגענע ווייב וואַרפט זיך כּסדר מיט זיין יודישער אָפּשטאַמונג ווערט א מיאוסע מחלוקה און מיט נאָך מיאוסערע פאַמיליען־צרות. די קליינע קינדער פון אַזאַ פּאָרפאָלק הערען כּסדר די בזיונות פון דער מאַמע איבערן יודישען טאַטען און זאַפּען זיך אָן מיט אַנטיסעמיטישען גיפט נעגען אייגענעם פאָטער, איז נאָר פאַראַן וועלכע מעגליכקייט, גייט זיך דאָס פּאָרפאָלק פונאַנדער און עס בלייבען איבער קינדערלעך אַלס לעבעדיגע יתומים. זענען אָבער די פאָטערליכע אָדער מוטערליכע געפיהלען צו שטאַרק, קומט עס יאַ צו נאָך אַ שרעקליכערער טראַגעדיע.

אָט אַזאַ מורא'דיגער אומגליק איז געשעהען ביי דער פאַמיליע שענפעלד. עס זענען געקומען מיט דער צייט דריי קינדערלעך און די פּרנסה איז געוואָרען כּסדר ערגער און קנאַפּער. מען האָט געוואוינט אין אַ קליינער דירה און דער דלות האָט געכוויטשעט אין אַלע ווינקעלעך, כאָטש דער מאַן איז געוואָרען אויס בייזען און האָט געגראָבען מיט דער נאָז די ערד, אַבי פערדינען די נויטיגסטע. דער קריסטליכער פרוי איז אָבער מיאוס געוואָרען דער גאַנצער לעבען ביים קבצנישען יודישען מאַן און נישט קענענדיג צוריק פריי ווערען פון איהם דורך די קינדערלעך, האָט זי בעשלאָסען בעגיין זעלבסטמאָרד. האָט אָבער איהר גויאיש האַרץ נישט דערלאָזען איבערצולאָזען איהרע קריסטליכע קינדער דעם יודישען טאַטען, טאָמער וועט ער זיי אַריבערנעהמען אין דער יודישער רעליגיע.

און דער אומגליקליכער יודישער טאַטע ליידט גיהנום ביים לעבען. תמיד מחלוקת אין שטוב און פון זיין פרומער יודישער מאַמען עליה־השלום פלעגט ער אַלס קינד הערען, אַז וואו ס'איז נישטאָ קיין פריידען אין דער פאַמיליע, קען אויך נישט זיין קיין פּרנסה. די קללה הערשט אין אַזעלכע שטיבער און הערום פערלאָזט ער זיין היים אויף א גאַנצע וואָך און לענגער, כדי צו זוכען פּרנסה אין די דערפער און מאַקע איינצייטיג זיך אָפּהיטען פון רייסענישען און קריגערייען אין דער אייגענער היים. ער האָט דאָך אַ יודיש האַרץ, לעבט ער די גאַנצע וואָך מיט ברויט און וואַסער, כדי אַהיימפיהרען אויף זינטאָג דעם גאַנצען פערדינסט פאַר ווייב און קינדער. איז עס אָבער זעהר קנאַפּ און דער גאַנצער זינטאָג איז אויסגעפיהלט מיט תרעומותן און קריגערייען פון דער אומצופרידענער קריסטליכער פרוי, וועלכע האָט אַריבערגעצויגען די קינדער אינגאַנצען אויף איהר זייט נעגען יודישען פאָטער. מילא, איז ער אַ פרעמדער, פעראַכטער און דערנידעריגטער אין דער אייגענער היים אפילו דעם איינציגען זונטאָג אין וואָך, און ער לאָזט זיך מאָנטאָג צוריק אויף דער מדינה זוכען אַרבייט.

דערווייל איז דער קריסטין מיאוס געוואָרען אַ־אַ לעבען מיט'ן יודישען מאַן. זי מאַכט אויף דעם נאָז און גייט צוזאַמען מיט די איינגעשלאָפענע קינדער אין זיכערען שרעקליכען טויט. אַלע אינאיינעם פּטור געוואָרען פון דער נויט און פון דער יודישער בושה צוזאַמען. געראַטעוועט זיך מיט די קינדער אין קריסטליכען גן־עדן, נישט איבערלאָזענדיג דעם יודישען כּאַ: און פאָטער קיין שריד ופליט.

דער אומגליקליכער יוד איז ערגעץ אויף דער מדינה און עס געדויערט עטליכע טעג ביז מען קען איהם אַהיימרופען. דערזעהט דעם אומגליק, פאַלט ער חלשות, פון וועלכען ער בלייבט דאָן א צומישטער פון צער און צאָרען, פאַמעלעך הויבט ער אָן פערשטיין דעם סוף פון אַ געמישטער חתונה, אָבער זיין צובראָכענקייט און זיינע צובלוטיגע טרעהרען דורך וואָכען בעווייזען, ווי שטאַרק עס איז געווען די ליבע פון דעם דאָזיגען יודישען יונגערמאַן צו זיין קריסטליכער פרוי און צו זיינע פרעמדע גויאישע קינדער. ער קען זיך נאָרנישט טרייסטען, אָבער איך פערשעמטע, אָפּגעריסענע וועטער, שלאָגט ער זיך על־חטא אין האַרצען און זאָגט, אַז מען מוז וואָרענען דור־דורות פאַר געמישטע חתונות בכלל און ביי די מיטלערע און אונטערע יודישע פאָלקס־שיכטען בפרט, עס זענען אַזעלכע פערשידענע וועלטען, וואָס קענען זיך קיינמאָל נישט שאַצען, אַפילו נישט פערשטעהן.

אַן'אַנדערער יודישער אַרבייטער האָט די טעג געכאַפּט עטליכע חדשים קרימינאַל פאַר אַן'אַנדער סאָרט געמישטער חתונה. ער האָט זיך פערליבט אין אַ קריסטליכער דינסט, אַריבערגענומען זי צום יודענטום און געגאַנגען אונטער דער חופּה כּדת משה וישראל. אויך דאָ האָט זיך די געמישטע פּאָרפאָלק נישט געקאָנט פערטראָגען און עס איז באַלד געוואָרען אוים חתונה. די געריכטליכע שיידונג איז דורכגעפיהרט געוואָרען, אָבער נעמען אויך אַ גט ביים יודישען ראַבינאַט איז נישט געווען ווער. די גיורת האָט נישט געוואָלט און נישט געקאָנט מעהר גיין צום יודישען בית־דין, ווייל זי איז תיכף געוואָרען צוריק א קריסטין, אַ גוטע קאַטאָליקען און אַזוי זענען זיי ביידע געבליבען הענגען אָן אַ גט.

אויך ער איז דערווייל געוואָרען קאָנפעסיאָנסלאָז און חתונה געהאַט אויף אַ ציווילען קאָנטראַקט אויך מיט אַ קאָנפעסיאָנסלאָזער. דער שטאַאטסאַנוואַלט האָט זיך דערוואוסט פון דער צווייטער חתונה און געמאַכט אַ פּראָצעס. דאָס געריכט האָט געהאַלטען די חתונה פאַר בינאַמיע און געגעבען אַן'אורטייל אויף קרימינאַל. דאָס איז משונה'דיגע טראַגעדיע, ווייל די געשיכטע איז [illegible] פערפּלאָנטערט סיי לויט'ן יודישען דין, סיי לויט'ן עסטרייכישען געזעץ, אַז דער יונגערמאַן האָט פאַקטיש צוויי ווייבער, איז אָבער קיינמאָל נישט אימשטאַנד די ערשטע צו גטן, און מיט דער אַנדערער נאָך אַמאָל חתונה צו האָבען, אַזוי הענגט ער, נישט קיין גרוש און נישט קיין פרוש, נישט קיין יוד און נישט קיין גוי, נישט קיין בעווייבטער און נישט קיין בחור. אַ מאָדנע טראַגעדיע פון אַ געמישטער חתונה.

מ. א. טענענבלאַט.

בעריכט פון „דזשאָינט פאַרעין קאָמיטע"

וועגען די לאַגע פון די יודען אין רומעניען און אונגאַרן.

לאָנדאָן, (יט"אַ) אויף דער זיצונג פון „וועד הקהלות" (באָרד אָף דעפּוטיטס) אין ענגלאַנד איז אויסגעהערט געוואָרען דער בעריכט פון „דזשאָינט פאַרעין קאָמיטע" וועגען דער לאַגע פון די יודען אין רומעניען און אין אונגאַרן. דער בעריכט, וואָס איז אָפּגעגעבען געוואָרען דורך ה' אַביגדור גאָלד־שמיד, איז דערגענצט געוואָרען דורך ה' לוסיען וואָלף. דער בעריכט שטעלט פעסט, אויפ'ן סמך פון גענויע אונטערזוכונגען, אַז בעת די לעצטע סטודענטען־אונרוהען אין גראָסוואַרדיין, קלויזענבורג און הועדין זענען 45 יודען ערנסט פערוואונדעט געוואָרען, 723 יודען האָבען געליטען בעדייטענדע פערלוסטען אין זייער פערמעגען צוליב די רויבערייען און דעוואַסטירונגען. 12 יודישע שוהלען זענען שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען און נאָך 3 שוהלען זענען צוראַבירט געוואָרען. די מאַטעריעלע שאָדענס ווערען אָפּגעשאַצט אויף 30 מיליאָן לעי. די רומענישע רעגירונג האָט אַסיגנירט 20 מיליאָן לעי אַלס ענטשעדיגונג פאַר פּריוואַטע געליטענע און 14 מיליאָן לעי פאַר'ן אויפבוי פון די צעשטערטע שוהלען. פון די 28 פערזאָן, וואָס זענען צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר'ן אַנטייל אין די אונרוהען זענען צעהן פריינעשפּראָכען געוואָרען און די איבריגע זענען בעשטראָפט געוואָרען מיט אַרעסט פון 2 וואָכען ביז 7 חדשים. די רומענישע רעגירונג בעקעמפט איצט ענערגיש די פּרובען פון אַנטיסעמיטישע אויסשרייטונגען. עס ווערט אָבער דערביי גאָרנישט אויפגעטאָן, כדי צו בעזייטיגען די טיפערע סיבּות, וואָס רופען אַרויס די אַנטיסעמיטישע ערשיינונגען.

אין בעריכט איז אויך אָפּגעשאַצט געוואָרען די לאַגע אין אונגאַרן. די נאָוועלע צום „נומערוס קלאַוזוס"־געזעץ, וואָס איז איצט ענטנילטיג אָנגענומען געוואָרען דורכ'ן אָבער־הויז אין אונגאַרן בעפרידיגט געוויסע פּאָסטולאַטען, וואָס זענען אַרויסגערוקט געוואָרען דורכ'ן „דזשאָינט פאַרעין קאָמיטע" און „אַליאַנס איזראַעליט", אָבער גלייכצייטיג ענטהאַלט די נאָוועלע געוויסע בעשטימונגען, וואָס קענען האָבען אַן'אונגינסטיגע ווירקונג פאַר דער יודישער בעפעלקערונג. מען וועט דעריבער מוזען מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט אָבסערווירען די פּראַקטישע ווירקונג פון נייעם געזעץ.

הארצרייסענדע סצענעס אויף דעם פּראָצעס

פון די מיטגלידער פון „קולטור־ליגע" אין לעטלאַנד.

ריגע, (יט"א) אין דווינסק איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון די מיטגלידער פון דער „קולטור־ליגע" אין קרעסלאַווקע, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין קאָמוניסטישער טעטיגקייט. די בעשולדיגטע האָבען ערקלערט, אַז די אונלעגאַלע ליטעראַטור, וואָס מען האָט ביי זיי כלומרשט געפונען, איז זיי אונטערגעוואָרפען געוואָרען בעת דער רעוויזיע דורך די געהיים־אַגענטען. ווי בעקאַנט, זענען די אַרעסטירטע שרעקליך געפייניגט געוואָרען, בעת דער אויספאָרשונג, וואָס דאָס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען דורך אַ ספּעציעלער אויספאָרשונגס־קאָמיסיע אין לעטלענדישען סיים.

נישט קוקענדיג אויף די בעווייזען, אַז דאָ איז פאָרגעקומען אַ געמיינע פּראָוואָקאַציע, האָט דאָס געריכט פער'משפּט 14 אָנגעקלאָגטע צו תפיסה פון 1 ביז 4 יאָהר, צוויי פון די אָנגעקלאָגטע זענען פריינעשפּראָכען געוואָרען.

אויף דער לעצטער זיצונג פון געריכט האָבען זיך אָפּגעשפּילט הארצרייסענדע סצענעס. ווען דער פאָרזיצער האָט געלייענט דעם אורטייל, איז אין זאַל ענטשטאַנען אַ שרעקליכער געוויין און יאָמער, וואָס האָט איינגאַנצען פערהילכט די ווערטער פון פאָרזיצער. יודישע טאַטעס און מאַמעס, קרובים און בעקאַנטע האָבען היסטעריש געוויינט אויפ'ן קול אָדער שטיל געקרעכצט אין אַ ווינקעלע. אייניגע מוטערס זענען געפאַלען אין חלשות. די עלטערען האָבען זיך געריסען צו זייערע קינדער, אָבער די סאָלדאַטען האָבען זיי גראָב אָפּגעשטויסען.

—:0:—

„שמשון און דלילה" אויף יודיש אין דער אדעסער אָפּערע.

מאָסקווע, (יט"א) די טעג איז אין אָדעסער אָפּערען־טעאַטער צום ערשטען מאָל אויפגעפיהרט געוואָרען די אָפּערע „שמשון און דלילה" אויף יודיש. די קריטיק רופט זיך אָפּ וועגען דער אויפפיהרונג זעהר גינסטיג.

די פערשפּעטיגטע שריט פון דער גריכישער רעגירונג

נעגען די „פּראָטאָקאָלען פון חכמי־ציון"

סאַלאָניק, (יט"אַ) דער גענעראַל־פּראָקוראָר אין סאַלאָניק האָט מיטגעטיילט די רעדאַקציעס פון די צייטונגען „פאָס" און „מאַצעראָניאַ", אַז די „פּראָטאָקאָלען פון חכמי ציון", וואָס ווערען פערעפענטליכט אין פאָרטזעצונגען אין די צייטונגען טאָרען ווייטער נישט געדרוקט ווערען.

דער דאָזיגער פערבאָט איז אָבער געקומען עטוואָס צו שפּעט, ווייל די צייטונג „פאָס" האָט פונקט פערענדיגט צו דרוקען די „פּראָטאָקאָלען" און „מאַצעראָניאַ" האַלט שוין ביים ענדיגען.

דער איינציגער רעזולטאַט פון דער דאָזיגער פעראָרדנונג וועט זיין, אַז די ביידע צייטונגען וועלען שוין איצט נישט פערעפענטליכען די קאָנטר־אַרטיקלען נעגען די „פּראָטאָקאָלען" פון יודישען צד, וואָס בעווייזען, אַז די „פּראָטאָקאָלען" זענען נישט מעהר ווי אַ גראָבער פאַלסיפיקאַט.

צוזאַמענפאָהר פון די יודישע האַנדווערקער אין דייטשלאַנד.

בערלין, (יט"אַ) דער 8־טער צוזאַמענפאָהר פון צענטראַל־פערבאַנד פון די יודישע האַנדווערקער אין דייטשלאַנד איז בעשטימט געוואָרען אויפ'ן 3. יוני 1928. אויפ'ן צוזאַמענפאָהר וועלען בעהאַנדעלט ווערען פיל וויכטיגע פראַגען, וואָס זענען נוגע דער ענטוויקלונג פון יודישען האַנדווערקערטום אין דייטשלאַנד.

א דענקמאָל

פאַר די יודישע פּאָגראָם־קרבנות אין קאַווקאַז.

מאָסקווע, (יט"אַ) אין יאָהר 1918 האָט די מיליטערישע אָפּטיילונג פון רוסישען גענעראַל שקוראָ, בעת איינעם פון זיינע אָנגריפען אין טערעקער ראַיאָן (קאַווקאַז) געמאַכט אַ פּאָגראָם אין די שטעטלעך מאָזדאָק און האַנטשוק, וואו עס איז אויסגעקוילעט געוואָרען אַ גרויסע צאָהל בערג־יודען. איצט האָט די אָרטיגע מאַכט בעשלאָסען צו שטעלען די יודישע פּאָגראָם־קרבנות אַ דענקמאָל.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7 עמט אויך אין אין לעמשניצע, זגערשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט־, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.

היילונג מיט קווארץ־שטראַהלען און דיאַטערמיע

Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.

נעמט־אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3 ביז 4

װאַרטע־זאַל פאַר פרויען.

לאָדז · 25 מערץ 1928

דאס לאָדזער לעבען

לאדז · 25 מערץ 1928

25 זונטאָג ד ניסן תרפ"ח	מערץ זון-אויפגאַנג 5.48 זון-אונטערגאַנג 5.45 לענג פון טאָג 11.57 ליכט-צינדען—5.40

150 טויזענד זל. אויף פסח-אַקציע
אַסיגנירט דער קהלה-ראַט נאָך אַ זיצונג, פול מיט סקאַנדאַלען און אינצידענטען.

די דאָנערשטיגע זיצונג פון קהלה-ראַט האָט נאָכאַמאָל בעוויזען אַז אונזער קהלה-ראַט איז נ י ש ט אַ ר ב י י ט ס פ ע ה י ג און דאַרף אָפּטרעטען אין איינעם מיט דער פערוואַלטונג, כדי נישט צו קאָמפּראָמיטירען אינגאַנצען דעם געדאַנק וועגען אַ יודישער אויטאָנאָמער קערפּערשאַפט.

צו דער זיצונג פון קהלה-ראַט זענען געקומען כמעט אַלע מיטגלידער פון ראַט און פערוואַלטונג. באַלד ביים אָנהויב פון דער זיצונג לייענט פאַר דער פרעזעס סענאַטאָר בודזינער פאָלגענדע 2 פּראָטעסטען זיינע, וועלכע ווערען אַריינגעטראָגען אין פּראָטאָקאָל.

פּראָטעסטען פון קהלה-פרעזעס.

1) דער פאָרזיצער שטעלט פעסט, אַז די נישט בכבודע מאַכינאַציעס פון דער אַגודה, כדי צו קומען צו דער מאַכט אין דער קהלה-פערוואַלטונג און בכלל דער גאַנצער אופן, אויף וועלכען זי האָט עס דערגרייכט, פערקלענערט דעם פּרעסטיזש און בעדייטונג פון דער קהלה אַלס יודישער אויטאָנאָמער קערפּערשאַפט. אין נאָמען פון דער גאַנצער יודישער בעפעלקערונג פּראָטעסטירט ער געגען דעם ווי אַמשאַרפסטען און שטעמפּעלט פאַר דער גאַנצער יודישער עפענטליכקייט אַלס שענדליכע, די דאָזיגע טאַקטיק פון דער לאָדזער אַגודה מיט דעם ה' מענדעלסאָן און ה' מינצבערג בראָש.

2) דער פאָרזיצער פּראָטעסטירט אויפ'ן שאַרפסטען אופן געגען דעם. וואָס די אַגודה, וועלכע שטעהט כלומרשט אויף דער וואַך פון די יודישע רעליגיעזע אינטערעסען, האָט זיך ערלויבט אויף אַן'אונערהערטען טאַט צו האַלטען אָפען שבת די קהלה, מיטווירקענדיג צו אַ חלול-שבת בפרהסיא. עס וועט בלייבען אַ שאַנד-פלעק פאַר דער גאַנצער יודישער וועלט, וואָס די צווייטע יודישע קהלה אין פוילען האָט געשאַפען אַ פּרעצעדענט פאַר טויזענדער יודישע קהלות, אַז ווען עס האַנדעלט זיך וועגען פּאָליטיק-מאַכערייען מעג מען מחלל שבת זיין בפרהסיא.

ס'הויבט זיך אויף אַ געוואַלטיגער טומעל

די גאַלעריע שטורמט און רייסט זיך אַריין אין זאַל און פערנעהמט דעם אָרט פון דער פּרעסע און פון די דאָזיגע. ס'איז אונמעגליך צו פיהרען די זיצונג. פרעזעס בודזינער פאַראָרדענט, אַז פּאָליציי זאָל אַריינקומען אין זאַל. אַן'אויפגערעגטער שפּרינגט אַרויף אויף דער טריבונע דאָזאָר ציטרינאָווסקי און פאָדערט פונ'ם פרעזעס, אַז ער זאָל בעזייטיגען פון זאַל די פּאָליציי. די ווענדונג ווירקט, די פּאָליציי ווערט בעזייטיגט, דער גאַלעריע-עולם ציהט זיך אַ ביסעל צוריק און די זיצונג קומט ווייטער פאָר.

דאָזאָר מענדעלסאָן ערקלערט, אַז סענאַטאָר בודזינער האָט נישט קיין רעכט צו רעדען אין נאָמען פון דער גאַנצער יודישער בעפעלקערונג. אגב לייקנט ער פאַר אַן'ערקלערונג פון מורה-הוראה ל. ראָזענבערג, אַז מ'האָט ביי איהם בשעתו געפרעגט אַ שאלה, צי זאָל מען האַלטען די קהלה אָפען אום שבת און אַז ער האָט עס ערלויבט אַלס גלאַט-כשר. מ'וואַרפט אויך פאַר סענאַטאָר בודזינער, אַז ער געהט אום שבת אין זיין פאַבריק. דאָזאָר אברהם קאַץ בעשטעטיגט, אַז ער אַליין האָט עס געזעהען.

פון דער גאַלעריע וואַרפט מען פאָר, אַז ה' מענדעלסאָנס געשעפט אויף פּעטריקאָווער גאַס ווערט געהאַלטען אָפען אום שבת.

סענאַטאָר בודזינער ערקלערט, אַז טראָץ דער בעהויפּטונג פון דאָזאָר אברהם קאַץ, וועט ער אויסצאָהלען 2,000 דאָלאַר פאַר'ן „דאָבראָטשינ-נאָשטש" אויב מ'וועט דערווייזען, אַז ס'איז ווירקליך אַזוי.

ווידער סקאַנדאַלען און אינצידענטען.

דאָזאָר רומקאָווסקי פּאָלעמיזירט מיט די פריהערדיגע רעדנער און בעת זיין רעדע דריקט ער זיך אויס דער „העלד פון אָטוואָצק". אַדוו. ווייצמאַן שפּרינגט אויף און קלאַפּט אין טריבונע: „וועמען מיינט איהר? רופט אָן מיט'ן נאָמען, כ'וועל נישט דערלויבען"! אייביגע דאָזאָרעס אונטעמען זיי.

דאָזאָר רומקאָווסקי לעגט פאָר צו בעשטימען אויף דער פסח-אַקציע 200 טויזענט זל. אַזוי ווי אָבער דער ראַט האָט נישט קיין צוטרוי צו דער פערוואַלטונג, לעגט ער פאָר צו וועהלען אַ קאָמיסיע, וועלכע זאָל צוזאַמען מיט דער קאָמיסיע, וואָס איז געוועהלט געוואָרען דורך דער פערוואַלטונג, פיהרען די אַקציע. צום סוף שלאָגט ער פאָר, אַז דער ראַט זאָל אויסדריקען אונצוטרוי דער נייער פערוואַלטונג.

דאָזאָר פערגאַמענט האַלט, אַז דער חלול שבת איז פאַר די אגודה מיטגלידער בכלל אַ חוק איי-ניגע יחידים, נאָר אַ מיטעל צו פערטומלען די מאַסען.

בעת דער רעדע ברעכט ווידער אויס אַ סקאַנ-דאַל: אויף דער גאַלעריע שרייט מען אויס בע-ליידיגונגען געגען דאָזאָר רוס, וועלכער געהט אַרויף אויף דער גאַלעריע און גיט איבער דעם דיזשורירענדען פּאָליציאַנט צו לעגיטימירען די בעליידיגער. אין זאַל ברעכט אויס אַ טומעל, הלמאַי מ'האָט אַרעסטירט 2 יונגע לייט. פרעזעס בודזינער געהט אַליין אַרויף אויף דער גאַלעריע און שטעלט פעסט, אַז קיינער איז נישט אַרעסטירט. דערווייל קומט צו אַ קריגעריי צווישען דאָזאָר ראַטמאַן מענדעלסאָן און דאָזאָר רוס.

מ ע נ ד ע ל ז אָ ן: איך בין געגאַנגען זיך אָננעמען פאַר אייך.

ר ו ס: מסר'ן מיך זענט איהר געגאַנגען!

ד אָ ז אָ ר ב ע ר ג ע ר: דרך ארץ!...

דאָזאָר פערגאַמענט פערענדיגט זיין רעדע מיט'ן פאָרשלאַג אויסצודריקען אונצוטרוי דער פער-וואַלטונג און בעשליסען פאַנאַנדערלאָזען דעם ראַט.

נאָכדעם ווי דאָזאָר פלאַצקער אַפּעלירט צום ראַט, אַז מ'זאָל צוטרעטען צו בעהאַנדלען די פסח-אַקציע, לעגט פאַר ראַטמאַן מענדעלסאָן איבערצו-רייסען די דיסקוסיע. דער פאָרשלאַג ווערט אָנגע-נומען.

דאָזאָר פראָפ. ריגער שלאָגט פאָר, אַז פריה-ער זאָל בעהאַנדעלט ווערען דער פאָרשלאַג וועגען דער קאָמיסיע און נאָכדעם ערשט וועגען דער פסח אַקציע גופא.

פ ר ע ז ע ס מ י נ צ ב ע ר ג פּאָלעמיזירט מיט די רעדנער און האַלט ביי דער געלעגענהייט אַ שטיקעל עקספּאָזע. ער ערקלערט, אַז אויב מ'וועט אַרויסטראָגען אַן'אונצוטרוי-וואָטום דער פערוואַל-טונג, איידער זי האָט עפּעס געטון, וועט זי קיין קאָנסעקווענצען פון דער אָפּשטימונג נישט ציהען. אויב דער ראַט וויל די פסח-אַקציע, מוז זי גע-פיהרט ווערען דורך דער פערוואַלטונג און נישט דורך אַ קאָמיסיע פון ראַט. ווייטער ערקלערט פרע זעס מינצבערג, אַז די גאַנצע איינקונפט וואָס וועט איצט זיין, וועט פערווענדעט ווערען אויף אויס-צוצאָהלען סובסידיעס, צווישען זיי אויך פאַר דער מקוה אויף גדאַנסקא, צו קויפען אַ פּלאַץ פאַר אַ מקוה אויף גלובנא א. אנד.

ס'ווערט ערקלערט אַ פּויזע.

נאָך דער פּויזע טרעט אַרויס דאָזאָר זעלמאַ-נאָוויטש. ער פּאָלעמיזירט מיט דער אַגודה און ציטירענדיג דעם „נ. פאָלקסבלאַט" וועגען דעם ווי-אַזוי יודישע פאַבריקאַנטען וואַרפען אַרויס יודישע אַרבייטער, דערצעהלט ער, אַז אַ ד אָ ז אָ ר פ ו ן ד ע ר אַ ג ו ד ה ה אָ ט ע ר ש ט א י צ ט אַ ר ו י ס-ג ע ו ו אָ ר פ ע ן ד י 2 ל ע צ ט ע י ו ד י ש ע אַ ר-ב י י ט ע ר, וואָס האָבען נאָך ביי איהם געאַרבייט. ער האַלט, אַז דער גאַנצער ענין פון דער פסח-אַקציע איז מצד דער אַגודה נאָר אַ מיטעל צו פערבלענדען די אויגען פון די אָרימע מאַסען.

ווער זאָל פיהרען די פסח-אַקציע?

דאָזאָר רומקאָווסקי ערקלערט, אַז זיין פראַק-ציע האָט נישט קיין צוטרוי צו דער פערוואַלטונג. ער לעגט דעריבער פאָר, אַז ס'זאָל געוועהלט ווערען אַ קאָמיסיע פון 8 פערזאָן, וועלכע זאָל צוזאַמען-אַרבייטען מיט דער קאָמיסיע פון די 7, וואָס איז געוועהלט געוואָרען פון דער פערוואַלטונג.

דאָזאָר ציטרינאָווסקי וואַרפט פאָר ה' מינצ-בערג, אַז ער האָט וועגען אַלעם גערעדט, נאָר נישט דערצעהלט וואָס די קהלה-פערוואַלטונג האָט בעשלאָסען, און ווי אַזוי זי בעציהט זיך צו זיין פאָרשלאַג וועגען דער פסח-אַקציע.

מינצבערג: מ'האָט מיך נישט געפרעגט.

ציטרינאָווסקי: מ'דאַרף אייך וועגען דעם פרעגען? איהר האָט עס עקסטרא בעהאַלטען; דאָס בעשטימען 90 טויזענד זל. אויף דער פסח-אַקציד, וואָס פון דעם וועט פאַר דער אייגענטליכער אַקציע געהען קוים 50, איז אַ וויץ, אַ חווק-אַקציע. ער אונטערשטיצט זיין פאָרשלאַג, וועלכען ער האָט געמאַכט אין דער פערוואַלטונג צו בעשטימען אונ-טערשטיצונג צו 20 זל. פאַר אַ פריילעדיגען און 30 פאַר אַ פאַמיליען-מענש. דער פאָרשלאַג האָט אַרויסגערופען אַ שמייכעל ביי דער מעהרהייט פון דער קהלה-פערוואַלטונג. היט זיך, זאָגט דער רעדנער, אַז דער צאָרן פון דער גאַלעריע זאָל זיך נישט אויסגיסען.

פרעזעס מינצבערג ערקלערט אין נאָמען פון דער פערוואַלטונגס-מעהרהייט, אַז אויב ס'וועט גע-וועהלט ווערען אַ קאָמיסיע, וועט די מעהרהייט נישט איבערנעהמען קיין אחריות פאַר דער אַקציע.

זעלמאַנאָוויטש: פון וועלכער מעהרהייט רעדט איהר, — איהר זייט זיכער, אַז ווייצמאַן איז מיט אייך?

ראַטמאַן ליכטענשטיין גרייפט שאַרף אָן דעם פרעזעס מינצבערג פאַר זיין תקיפות, וואָס איז גע-שטיצט אויף אַ מאַכט פון אויסען.

דער פאָרשלאַג וועגען דער קאָמיסיע ווערט אָפּגעשטימט. ער בעקומט 14 פאַר, און 14 געגען. די שטים פון ה' גאָלדבערג, וועלכער איז אויף דער זיצונג אָנוועזענד, ווערט נישט גערעכענט, לויט דער ערקלערונג פון פאָרזיצער. דער פאָרשלאַג וועגען וועהלען אַ קאָמיסיע ווערט נישט אָנגענומען.

פרעזעס מינצבערג ערקלערט, אַז אויף אַ פער-גרעסערטער אַקציע זענען קיין מיטלען נישטאָ. דאָס געלד, וואָס וועט אַריינקומען פון עטאַט, דאַרף און וועט פערווענדעט ווערען אויף סובסידיעס.

דאָזאָר מאָרגענטאַלער שטיצט דעם פאָרשלאַג פון דאָזאָר ציטרינאָווסקי וועגען בעשטימען 250.000 זל. אויף דער פסח-אַקציע און צו בעשטימען אַ מינימום פון 20 און 30 זל. אַלס שטיצע.

דאָזאָר ראַטמאַן האָלענדערסקי פּאָלעמיזירט מיט'ן פרעזעס מינצבערג. די סומען, וואָס וועלען איצט אַריינפליסען אין דער קהלה דאַרפען פער-ווענדעט נישט אויף מקוואות און אַנד. זאַכען, וואָס קענען וואַרטען, נאָר אויף דער פסח-אַקציע. ער אונטערשטיצט דעם פאָרשלאַג פון דאָזאָר ציטרי-נאָווסקי וועגען 250.000 זל. און דעם מינימום פון 20 און 30 זל.

דאָזאָר ניימאַן דערצעהלט, אַז פאַראַיאָהרען האָט מען אויף דער אַקציע בעשטימט 90 טויזענד זל., ווייל די אויפזיכטס-מאַכט האָט נישט ערלויבט צו בעשטימען קיין גרעסערען בעטראַג: עס זענען נישט געווען קיין מיטלען. איצט זענען מיטלען פאַר-האַנען. די קהלה איז קיינמאָל נישט געווען אין אַזאַ גוטער מאַטעריעלער סיטואַציע, ווי איצט. מ'אינקאַסירט איצט איין דעם בודזשעט פון די יאָהרען 1924, 5, 6 און 1927. בלויז פאַר 1927 איז דאָ איינצוקאַסירען ביז 700.000 זלאָטעס. חובות האָט די קהלה קוים 23 טויזענד זלאָטעס. ער לעגט פאָר צו בעשטימען אויף דער אַקציע 250.000 זל. זיין ערקלערונג מאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק אפילו אין די אַגודה-רייהען.

דאָזאָר רוס דערצעהלט סודות פון חדר. די אַגודה האָט געשטערט צו אַרבייטען דער קאָמיסיע פאַר סאָציאַלע הילף און האָט דערפיהרט דערצו, אַז ס'האָט זיך אָנגעזאַמעלט ביז 1800 נישט ערלע-דיגטע ביטעס. ס'זענען געווען פאַלען, ווען מ'האָט „ערלעדיגט" ביטעס פון פּעטענטען, ווען יענע זע-נען שוין געשטאָרבען פון נויט.

דאָזאָר האַפמאַן רעכענט אויס, אַז אויב מען וועט בעשטימען 90 טויזענד זל. אויף דער אַקציע, וועט אויסקומען אויף אַ פאַמיליע צו 3–4 זלאָטעס און ער וועט מוזען רעזיגנירען פון אַזאַ שטיצע פאַר האַנדווערקער.

דאָזאָר ציטרינאָווסקי, אָבשטעלענדיג זיך אויף די סובסידיעס, וועגען וועלכע ס'האָט גערעדט פרע-זעס מינצבערג, ערקלערט, אַז די יודישע אַרבייטער וועלען נישט פערבייגעהען שטילשווייגענד דעם פאַקט, וואָס די יודישע שולען ווערען פון דער קה-לה פאָלשטענדיג איגנאָרירט.

די אַגודה-פראַקציע בעט אַ פּויזע. נאָך דער פּויזע ערקלערט ראַטמאַן מענדעלסאָן, אַז זיין פראַק-ציע וועט שטימען פאַר'ן פאָרשלאַג פון 150.000 זלאָטעס.

מ'טרעט צו צו דער אָבשטימונג. דערווייל האָ-בען די זיצונג פערלאָזט די דאָזאָרעס ליכטענשטיין און ד"ר ברוידע. דער פאָרשלאַג פון האָלענדער-סקי-מאָרגענטאַלער בעקומט 13 פאַר און 13 גע-גען; דאָס זעלבע דער פאָרשלאַג פון דאָזאָר רומ-קאָווסקי וועגען 200 טויזענד זלאָטעס. דער פאָר-שטעהער פון פּועלי אמוני ישראל האָט געשטימט פאַר די גרעסערע פּאָזיציעס. די שטימע פון ה' גאָלדבערג איז נישט פערעכענט געוואָרען.

אָנגענומען איז געוואָרען מיט די שטימען פון דער אַגודה דער פאָרשלאַג צו בעשטימען 150 טוי-זענד זלאָטעס אויף צו פיהרען די פסח-אַקציע און בעאויפטראַגען די פערוואַלטונג אויסצושטעלען וועקסלען אויף דער נויטיגער סומע.

בעגריסונג
צום 25 = יעהריגען יובל פון ז. סעגאַלאָוויטש.

צום יובילייי פון דער 25-יעהריגער ליטעראַ-רישער טעטיגקייט פון ז. סעגאַלאָוויטש האָט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" געשיקט דעם יובילאַר פאָלגענדע בעגריסונג:

„נעהמט אָן, חשוב'ער חבר, די אויפריכטיגס-טע גליקוואונשען צו אייער יום-טוב, וועלכער איז דער יום-טוב פון יודישען בוך, פון יודישען לעזער, פון אַלע יודישע אַרבייטער פון דער פעדער. אייער אונערמידליכע טעטיגקייט אויפ'ן פעלד פון דער יודישער ליטעראַטור, בעזעעלט פון גרויסער בעגאַבט-קייט און ריינעם דיכטערישען טאַלאַנט האָט הויך געהויבען דעם אָנזעהן און ווערט פון יודישען קינסט-לערישען וואָרט, און מיר ווינשען אייך לאַנגע יאָהרען פון ווייטערדיגער פרוכטבאַרער אַרבייט פאַר אייער רוהם און פאַר אונזער אַלעמענס וואויל און נענוס".

די יודישע סעקציע פון זשורנאַליסטען-סינדי-קאַט אין לאָדז האָט דעם יובילאַר בעגריסט אין פאָלג. ווערטער:

„דער זשורנאַליסטען-סינדיקאַט אין לאָדז, יו-דישע סעקציע, שיקט אייך איבער, חשוב'ער מייס-טער, די האַרציגסטע וואונשען צום 25-טען יובל פון אייער ליטעראַריש-קינסטלערישער טעטיגקייט. מיר זענען שטאָלץ דערויף, וואָס גראָד ביי אונז, אין דער שטאָט פון אָנגעשטרענגטער אַרבייט, איז אויפ-געגאַנגען די העלע זון פון אייער שעפערישען טאַ-לאַנט, וועלכער האָט אַריינגעשריבען אַזוי פיל רוהמ-פולע און בעגייסטערטע בלעטער אין גאָלדענעם בוך פון דער יודישער ליטעראַטור".

רעגיסטראַציע-קאַרטען
אינטערווענץ פון אַדוו. ווייצמאַן.

די טעג האָט ראַטמאַן אַדוו. ווייצמאַן אינטער-ווענירט אין האַנדעלס-מיניסטעריום וועגען די רע-גיסטראַציע-קאַרטען פאַר האַנדווערקער, ער איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן לייטער פון דער האַנד ווערקער-קאַמער ה' היסשילד. נאָך אַן'אונטעררע-דונג איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז די האַנדווערקער, וועלכע זענען לויט'ן געזעץ געווען בעפרייט פון אויסצוקויפען פאַטענטען, וועלען קענען בעקומען די רעגיסטראַציע-קאַרטען, אויב זיי וועלען צושטע-לען אַ צייגניש פון אַ האַנדווערקער-פערבאַנד, אַז זיי האָבען אין יאָהר 1927 געאַרבייט אָהן געזעלען.

דער לייטער פאַר האַנדווערקער-פראַגען ביים מיניסטעריום האָט אויך צוגעזאָגט גינסטיג צו ער-לעדיגען אַ רייהע אַנד. ענינים און צו בעזייטיגען פער-שידענע שוועריגקייטען בנוגע די יודישע האַנד-ווערקער.

די נייע ברויט-פרייזען.
קאָנפערענץ אין מאַגיסטראַט.

(—) ווי מיר האָבען שוין פרייטאָג געשריבען, האָט די וואָיעוואודזטווע אָפּגעוואָרפען דעם בע-שלוס פון מאַגיסטראַט, אַז די פרייזען אויף מעהל און געבעקס זאָלען בלייבען אונפערענדערט. נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע פעסט-צושטעלען די פרייזען אויף אַרטיקלען פון ערשטער נויטווענדיגקייט. אין דער זיצונג האָבען אַ חוץ די פאָרטרע-טער פון דער אויפזיכטס-מאַכט און פון מאַגיסט-ראַט אויך אַנטייל גענומען פאָרטרעטער פון די מעהל-סוחרים און פראָדוצענטען די ה"ה ציגאַמאָן, קאָפּטשינסקי, הערמענס, וואַנדראַוויטש און פאָז-נאַנסקי. די מעהל-סוחרים האָבען געפאָדערט, אַז מ'זאָל איבערהויפּט נישט פעסטשטעלען קיין העכסט-פרייזען, ווייל דאַן וועט זיך פערגרעסערען דער צו-פיהר פון מעהל און צוליב דער קאָנקורענץ וועלען די פרייזען פאַלען.

נאָך אַ לאַנגען ויכוח איז בעשלאָסען געוואָרען צו ענדערען די פרייזען אויף פאָלגענדען אופן: קאָרן-מעהל 65 פראָצ. אין דעטייל — 70 גר. פאַר אַ קילאָ, קאָרן-ברויט 70 פראָצ. — 60 גר. פאַר אַ קילאָ, קאָרן-ברויט 65 פראָצ. — 62 מיט אַ האַלבען גר. פאַר אַ קילאָ; ראַזאָווע-ברויט — 50 גר. אַ קילאָ; ווייצען מעהל אין דעטייל — 90 גר. אַ קילאָ; זעמעל — 1.20 גר.

די האָזיגע פרייזען דאַרפען נאָך בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן מאַגיסטראַט, וועלכער וועט אָפּהאַל-טען וועגען דעם אַ זיצונג מאָנטאָג.

בעריהמטער קונסטמאַלער אין לאָדז.

אין לאָדז וויילט איצט דער בעריהמטער פאַ-לעסטינער קונסט-מאַלער בן-ציון צוקערמאַן, וועל-כער האָט איצט זיין אויסשטעלונג אין וואַרשע.

דער קינסטלער אָרדענט איין אינגיכען אַן'-אויסשטעלונג פון זיינע בילדער — אין לאָדז.

וואו איז די מוטער?

טראגישער גורל פון א יתום.

מיט א פאר חדשים צוריק, אין א קאלטער פראסטיגער ווינטער-נאכט, האט א פאליציאנט גע-טראפען אויף דער גאס אויף א האלב-פערפרוירען 7-יעהריג יונגעלע. דער פאליציאנט האט דאס קינד בענומען און אפגעטראגען קודם-כל אין קאמיסאר-יאט. דארט האט דאס יונגעלע ערקלערט, אז ער הייסט דוד. דעם פאמיליען-נאמען האט ער בשום-אופן נישט געוואלט אנרופען.

דאס יונגעל שטאמט פון טשענסטאכאוו, זיין מוטער אנ'אלמנה האט געוואלט חתונה האבען, האט איהר דאס קינד, ווי עס זעהט אויס, געשטערט. זי האט דעריבער בעשלאסען פטור צו ווערען פונ'ם קינד אויף דעם אופן: זי האט איהם געקויפט א בילעט, אריינגעזעצט אין צוג און אזוי איז דער קליינער דוד'ל געקומען קיין לאדז. ער האט זיך ארומגעבלאנקעט הונגעריג און פערפרוירען א גאנ-צען טאג, ביינאכט א שלעפריגער און איינגאנצען אנ'ערשעפטער איז דאס קינד אוועקגעפאלען און שיער נישט פערפרוירען געווארען ווען דער פא-ליציאנט וואלט איהם נישט אפגעראטעוועט.

מען האט דאס יונגעלע אפגעשיקט אין 5-טען ערציהונגס-הויז אויף שענקעוויטש גאס 47. דאס קינד וויל מען אין דעם ערציהונגס-הויז אפ'שמד'ן. צי וועט די מוטער אין טשענסטאכאוו זיך נישט אפרופען און נישט קומען מעלדען זיך צום קינד?

דער „וואונדער-דאקטאר“ פון אמעריקא

זיינע מופתים אין לאדז און סאסנאוויץ.

(—) מיט א יאהר צוריק איז פון אמעריקא קיין לאדז געקומען א געוויסער יוזעף מאקולעוויטש. דער אמעריקאנער רעעמיגראנט האט מיטגעבראכט מיט זיך א גרעסערע סומע דאלארען און דאס האט איהם געעפענט די טירען פון א סך רייכע לאדזער הייזער. דער אמעריקאנער האט דערצעהלט נסים וועגען זיין קראנקען קליניק אין ניו-יארק און וועגען זיינע דאקטערישע מופתים. די לאדזער האבען געגלויבט און דער אמעריקאנער בעל-מופת איז באלד בעריהמט געווארען צווישען דער היגער „ליי-דענדער“ בעפעלקערונג. עס האט געדויערט אזוי לאנג, ביז די פאליציי האט עפעס דערשפירט און נאכדעם ווי עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז מאקולעוויטשעס פאפירען זענען פאלש, האט מען איהם אריינגעזעצט אין טורמע „זיך אפרוהען“ אויף א 6 חדשים.

נאכ'ן „אורלויב“ האט דער דאקטאר אנ-געהויבען וואנדערען און מיט א פאר טאג צוריק האט איהם ארעסטירט די סאסנאוויצער פאליציי.

—:O:—

דרייסטע איינברוכס-גנבה אויף גדאנסקא גאס.

אויפגעבראכען א קאסע און צוגענומען זלאטעס, דאלארען און וועקסלען.

(—) זעהט אויס, אז אויך די קאסע-ברעכער דארפען אויף יום-טוב און זוכען ווי צו בעקומען עפעס אין מזומן. דאנערשטאג ביינאכט האבען זיי דעריבער נעפרובט גליק אין דער פירמע מייזעל און קאמפ. אויף גדאנסקא 130. דאסמאל האט זיך דער נאסטראל איינגעגעבען און דער רווח איז געווען גאנץ א נישט-קשה'דיגער.

פרייטאג ארום האלב זיבען אינדערפריה איז דער וואשני פון דער דערמאהנטער פירמע יוזעף בערנארטשיק, געקומען ווי געוועהנליך אין דערפריה אין ביורא. באלד ביים אריינקומען האט ער געטראפען א גרויסע אונארדנונג, וועלכע האט עדות גע-זאגט, אז ביינאכט האבען דארט גע'בעל-בית'עוועט גנבים. די אייזערנע קאסע, וועלכע איז געשטאנען נעבען דעם טיש פון קאסירער, איז געווען אויפגע-ריסען.

בערנארטשיק האט תיכף וועגען דעם מודיע געווען דעם בעל-הבית, וועלכער האט זיך טעלעפא-ניש קאמוניקירט מיט'ן אויספארשונגס-אמט. אויפן ארט איז אנגעקומען די אויספארשונגס-מאכט מיט'ן אויבערקאמיסאר ווייער בראש. די ערשטע אויספאר-שונג האט פעסטגעשטעלט, אז דאס שטיקעל ארבייט האבען אויסגעפיהרט ווארשעווער „קאסע-גאסטראל-לערען“, וועלכע ווילען איצט אין לאדז. זיי האבען זיך אריבערבעקומען ביינאכט אין דער פאבריק צו-זאמען מיט די ארבייטער פון דער נאכט-שיכט, וועלכע ארבייטען אין דער דערביי-איגער פאבריק. מיט נאך-שליסלען האבען זיי געעפענט די טיר פון קאנטאר, צוריק פערשלאסען און זיך גענומען צו דער ארבייט. זיי האבען געארבייט ביים ליכט פון טאשען-לעמפלעך און האבען די קאסע געעפענט מיט „ראק“-סיסטעם. די גנבים האבען פון דער קאסע צוגענומען 21 טויזענד זלאטעס, 500 דאלאר מזומן און שטעמפעל-מארקען מיט וועקסלען בלאנ-קעטען אויף טויזענט זלאטעס. די וועקסלען און טשעקען האבען די גנבים נישט גערירט. די גנבים זענען אוועק מיט רעמזעלבען וועג, מיט וועל-כען זיי זענען געקומען.

---

42 מיליאן זלאטעס

דער בודזשעט פון אונזער שטאדט

(ר) דאס מאגיסטראט-פרעזידיום האט געגע-בען אנגענומען דעם אינזעסטיציע בודזשעט-פרע-לימינאר פאר'ן יאהר 1928/9, דער בודזשעט וועט בעטרעפען 16 מיליאן זלאטעס, פון דעם אויף קא-נאליזאציע 5 מיליאן, אויף ארבייטער-הייזער 4 מיליאן און אויף ברוק-ארבייטען 6 מיליאן.

דער געוועהנליכער בודזשעט וועט אויסמא-כען 26 מיליאן זלאטעס. אזוי אז דער אלגעמיינער בודזשעט פון דער שטאט לאדז וועט בעטרעפען אויפ'ן קומענדיגען יאהר 42 מיליאן זלאטעס.

עלעקטריפיקאציע פון לאדזער ראיאן.

(—) דער לאדזער סטאראסטע ושעווסקי האט אויסגעארבייט א פלאן אויסצובויען אנ'עלעקטראס-ניע, וועלכע זאל בעזארגען מיט קראפט און ליכט די קרייזען לאדז, לענטשיץ, שעראדז, בזשעזשין און לאסק. די נויטיגע קאפיטאלען אויף דער אונטער-נעהמונג זענען שוין געזיכערט, הגם די קוואלען פון זיי ווערען דערווייל געהאלטען בסוד. אין די נאה-טענטסטע טעג דארף פארקומען א צוזאמענפאהר פון די סיימיקעס און פארשטעהער פון די פאוויאט-טען, וואו די פראגע וועט דעצידירט ווערען.

צוזאמענפאהר פון שפיטאל-טוער וועט פארקומען אין לאדז.

(מ) דער לאדזער מאגיסטראט האט אין הסכם מיט דער פערוואלטונג פון דעם פערבאנד פון פוי-לישע שטעט, בעשלאסען צוזאמענצורופען אין לאדז א צוזאמענפאהר פון דאקטוירים און שפיטאל-טוער.

(מ) פרייטאג איז אין מאגיסטראט אונטערן פארזיץ פון פרעזידענט זשעמיענצקי פארגעקומען די ערשטע ארגאניזאציאנס-פערזאמלונג פון דאק-טוירים אין קאמונאלע טוער וועגען שפיטאל-צוזא-מענפאהר, וואס ווערט פראיעקטירט אין לאדז.

דער טערמין פון צוזאמענפאהר איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 16 און 17 יוני.

פון דער שטאטישער גאלעריע.

(מ) די בילדער-אויסשטעלונג פון שאנקאווסקי, מארקאוויטש און אנד. אין דער שטעטישער גאַ-לעריע וועט דויערען ביז יו"ט. נאכדעם וועט איינגע-ארדענט ווערען אנ'אויסשטעלונג פון דער פוינער „פלאסטיק“, און א קאלעקטיווע אויסשטעלונג פון די ארבייטען פון ראזען, נאווינא פשיבילסקי, וו. זאוואדאווסקי און פון אונזער לאדזער קינסטלער ה' בראדע.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.

גאסטראלען פון די בעריה-מט'ע ארטיסטען חנה לערנער און דוד זיידערמאן

היינט זונטאג, 9 אין אווענד-גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 2.50

איז נאמען פון גאט

דער שטארקסטער שלאגער, וואס איז געשפילט געווא-רען אין אמעריקא —

לעבענס-בילד אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון שטיינבערג, הויפט-ראלען: „יהושיע'לע“ — חנה לערנער; „יצחק“ — דוד זיידערמאן. קופלע „זיי מיר מוחל, גאטעניו“ געזונגען פון חנה לערנער, „המבדיל“ פון קאמפאזיטאר זילבערינג, ארראנזשירט פון זעלמאן, ווערט געזונגען פון דוד זיידערמאן מיט'ן כאר, דער שלאגער-נומער „שטיין, שטיין“ ליבלינגס-נומער געזונגען פון דוד זיידערמאן.

מארגען, מאנטאג, ווערט נישט געשפילט.

ס'נעהמען אנטייל פרויען: בעזמאן, זעוקינא, מאכאראווסקא, פאדערמאן. מענער: אריעל, אוזענבערג, בירנבוים, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי, צווייליך. מיקאלישע לייטונג: ל. זעלמאן. טענץ איינשטודירט פון טאנץ-מייסטער ב. לייבאוויטש. רעזשי: א. בעזמאן. ביהנע-לייטער: מאכאראווסקי. בילעטען אין פילהארמ.-קאסע.

קהלה.

די פסח-אקציע איז אין גאנג.

(—) נעכטען אווענד איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער קהלה-קאמיסיע אדורכצו-פיהרען די פסח-אקציע. אלס פארזיצער איז אויס-געוועהלט געווארען ה' בערגער. די קאמיסיע האט בעשלאסען, צוליב דער קורצער צייט, קיין רעגי-סטראציע נישט אדורכצופיהרען. די ווירטשאפטלי-כע ארגאניזאציעס און פעראיינען וועלען בעקומען אונגעפעהר די זעלבע סומעס, וואס זיי האבען בע-קומען פאראיאהרען. זיי וועלען שפעטער דארפען צושטעלען בעריכטען ווצמען זיי האבען די שטיצע פערטיילט.

דאגעגען איז בעשלאסען געווארען אויפצו-פאדערען אלע שטיבלעך און בתי-תפלה, זיי זאלען צושטעלען ליסטעס פון די מתפללים, וואס נויטיגען זיך אין שטיצע אויף פסח.

* * *

נעכטען איז פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער ראבינאט- און כשרות-קאמיסיע. אלס פאר-זיצער איז אויסגעוועהלט געווארען דאזאר וואי-דיסלאווסקי.

געוועלבער אין פאר יום-טוב-טעג

זאלען אפען זיין לענגער.

(ב) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האבען די סוחרים-ארגאניזאציעס זיך געווענדעט צום אר-בייטס-מיניסטעריום וועגען ערלויבען אין די פאר-יום-טוב-טעג לענגער אפען האלטען די געוועלבער. ווי מיר דערוויסען זיך, האט דאס מיניסטעריום מסכים געווען, אז פון 1. ביז'ן 6. אפריל זאלען די געוועלבער אפען זיין ביז 9 אין אווענד און זונטאג דעם 1. אפריל פון 1 ביז 6 נאכמיטאג. די דאזיגע פעראָרדנונג זאל קיין לאדז אנקומען די טעג.

זאל זיך די מוטער אפרופען.

אין מיטוואכענדיגען נומער פון אונזער צייטונג האבען מיר געשריבען וועגען א יודיש קינד, וואס איז איבערגעלאזט געווארען ביי א העבאמע און וואס מוז געיודישט ווערען לויט'ן פערלאנג פון דער יודי-שער מוטער, וועלכע האט צוגעשיקט א בריוועלע צו דער קהלה. די קהלה איז גרייט אנצונעהמען דאס קינד אויף איהר הוצאות, צוליב דעם זענען אבער נויטיג געוויסע פארמאליטעטען: דהיינו — א פעסט-שטעלונג, אז דאס קינד איז פון יודישער אפשטא-מונג. די העבאמע וויל ביי זיך דאס קינד לענגער נישט האלטען און דראהט עס אפצוגעבען אין קריסט-ליכען זוינלינג-הויז.

די מוטער וויל צוליב פערשטענדליכע טעמים זיך פערזענליך אין דער קהלה נישט מעלדען. מיר ווענדען זיך צו דער מוטער, זי זאל זיך מעלדען אין רעדאקציע פון אונזער צייטונג, צו פרוי פוקס היינט, פון 12 ביז 2 בייטאג אדער פון 5 ביז 8 אווענד.

וועגען קריזיס אין רומעניען

צו דער אויפמערקזאמקייט פון לאדזער ארבייטסלאזע.

דער מלוכה-אמט פאר ארבייטס-פערמיטלונג (פ. או. פ.) טיילט אונז מיט: רומעניען לעבט איצט איבער א ווירטשאפטליכען קריזיס. די פאבריקען און קאנטארען האבען אנגעהויבען רעדוצירען אר-בייטער און אנגעשטעלטע. אין דער ערשטער ריי ווערען רעדוצירט אויסלענדער, צווישען זיי אויך פוילישע. עטליכע צענדליג ארבייטער האבען שוין פערלוירען די ארבייט אין גלאז-הוטעס.

די שווערע סיטואציע הויבט זיך אויך אן צו פיהלען אין די טעקסטיל-פאבריקען וואס בעשעפ-טיגען פיל פוילישע ארבייטער. מ'רעכענט, אז די פראלאנגאציע פון די ערלויבנישען אויף צו פער-בלייבען אין לאנד, וואס ווערט געוועהנליך גע-מאכט אין מאי, וועט אנקומען מיט שוועריגקייטען.

ארבייטער און אנגעשטעלטע ווערען דעריבער געווארענט, אז אהן א קאנטראקט, וואס גאראנ-טירט זיי בעשעפטיגונג וועניגסטענס אויף א יאהר זאלען זיי קיין רומעניען איצט נישט פאהרען. די וואס וועלען קומען קיין רומעניען אהן א קאנטראקט, וועלען פון דער רעגירונג נישט בעקומען קיין ער-לויבניש צו פערבלייבען אין לאנד.

לייה- און שפאר-קאסע פון דער אר-בייטענדער אינטעליגענץ.

היינט אין אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל די ערשטע יעהרליכע גענעראל-פערזאמלונג.

יובילעאום-אקאדעמיע

לכבוד יצחק קאצענעלסאן.

(—) אויף דער לעצטער זיצונג פונ'ם קאצע-נעלסאן-יובילעאום-קאמיטעט איז בעשלאסען גע-ווארען די יובילעאום-אקאדעמיע לכבוד דעם 25-יאהריגען יובילעאום פונ'ם דיכטער איינצוארדנען דעם 2-טען מאי אין פילהארמאניע.

די אקאדעמיע וועט טראגען אנ'ארינעלען כאראקטער אין איהר וועלען זיך בעטיילינען א רייה בעקאנטע ווארשאווער און לאדזער פערזענליכ-קייטען.

אויפרוף

צו דער לאדזער יוד. בעפעלקערונג

דער פעראיין „תומכי אורחים“, וואס האט אונ-[illegible] א פסח-אקציע פאר די לאדזער ארימע בכבוד'ע פאמיליעס, ווענדעט זיך צו אייך מיט א הייסען רוף. די טעג ביז פסח זענען שוין געציילטע, ריעז קאפט אין די טירען פון אונ-זער פעראיין. 800 בקשות זענען שוין אנגעקומען אבער די קאסע פון דער פסח-אקציע איז נאך גאנץ ווייט פון קענען בעפרידיגען 300 פאמיליעס. פאר-האכ זאל נישט יעדער איינציגער געדענקען, אז אזוי ווי ער מיט זיינע געטרייע פאר זיך אויף פסח, פליישׂ זאל איהם קאסטען נאך איינינע זלאטעס, אין דאדורך וועט איהר האבען א ריין געוויסען, אז א [illegible] האט [illegible] א [illegible] שטיצט אויף פסח אוועל-כע בכבוד'ע, וועלכע וועלען צו אייך נישט קומען נאך קיין שטיצע אויף פסח. דעריבער געדענקט, אז די טעג זענען געצעהלטע און קומט ענטקעגען די זאמלער פון „תומכי אורחים“, ברענגט אליין אייער שפענדע אין פעראיין אריין אויף פאמארסקא 18. געדענקט, אז עס שרייען צו אייך אייערע איינענע ברידער אין נויט.

מיט אכטונג די פערוואלטונג.

פרעזעס (—) וו. מארקוספעלר.

מעכאניזאציע פון די בעקערייען.

(אב) עהערנעכטען איז פארגעקומען א פער-זאמלונג פון די בעקער-מייסטער, ס'איז בעטראכט געווארען די פראגע וועגען מעכאניזירען די בעקע-רייען, וואס דארף, אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער צענטראל-מאכט, איינגעפיהרט ווערען ביז דעם 1. יולי. אין רעזולטאט פון דער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען אויסצוועהלען א דעלעגאציע וועלכע וועט זיך פארשטעלען פאר דעם שטעטישען סטאראסטע און דעם וואיעוואדע און איהם בעטען אפצולעגען דעם טערמין פון איינפיהרען די מעכאַ-נישע בעקערייען, ווייל נישט אלע בעקערייען זענען ביכולת ביז דעם 1 יולי די שינויים דורכצופיהרען.

16-טע מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 14-טער טאג.

15000 זל. נומער 39029.

10000 — 23799 43394 99149.

5000 — 19539 36428 81474 84959.

3000 — 1517 34584 45971 77888 86135.

2000 — 24486 51741.

1000 — 2361 10903 6402 66242 71265 92649 101410 103087 118084 121739 129186.

600 — 6272 12430 21827 34737 42118 51230 56817 57646 67478 76457 78194 94823 105704 109629 124089 125595.

500 — 191 308 6648 9573 13995 14093 13992 22287 36925 38715 46340 46475 46862 57086 62104 64609 66133 68859 80488 90009 98134 103497 104377 106263 117082 118195 121401.

15-טער טאג.

10000 זל. נומערן 38541 115745.

3000 — 46301.

2000 — 57565 74383 113316 118441.

1000 — 2875 9651 9683 25006 28868 77300 82013 119459

600 — 8443 8624 14130 35911 36241 39914 46480 47592 67167 59996 63478 72401 73319 73729 77671 80984 92163 101820 102321 107425 112899 114695 120206 122326.

500 — 6960 8688 17262 21128 25623 27974 30674 32084 41990 47925 50211 55264 55483 57791 58886 70020 82577 84308 93249 94465 101022 103307 109561 111327 114055 114701

דרינגענדע טעלעגראמע!

אין 14-טען ציהונגס-טאג פון דער V-טער קלאס איז געפאלען דאס געווינס

10.000 זלאט. אויף נר. 99.149

איז דער בעריהמט. און גליקליכסטער קאלעקטור

ס. יאטקא

פיעטריקאווער 22 פיעטריקאווער 66

ווי עס ווייזט זיך ארויס ביי דער איצטיגער ציהונג פון דער 5-טער קלאס געהער דאס גליק אונזערע שפילער, וועלכע ווערען בעשאנקען מיט גרויסע געווינסען, לאסטן צו דער 5 טער קלאס זאווי צו דער 1-טער קלאס זענען צו בעקומען. אויסצאהלונג פון זעמטליכע געווינסען. 951

צו דער אויפמערקזאמקייט פון די ג' שפילער!

צו דער בעקוועמליכקייט פון אלע שפילער, האט די גרעסטע קאלעקטור אויף דער לאדזער וואיעוואדזטווע

ס. יאטקא

פיעטריקאווער 22 פיעטריקאווער 66

פעראָרדענט טעגליך 5 אוו. ארויסצוהענגען אין איהרע שויפענסטער די טאבעלע פון די געווינסן פון דעמזעלבען טאג. זאפארטיגע אויסצאהלונג פון זעמטליכע געווינסן.

ניו־יאָרקער יודיש מיידעל האָט אויסגענאַרט נדבנים ביי די גאַליצישע חתנים.

סענסאַציאָנעלע געשיכטע מיט אַ יודיש מיידעל. וועלכע האָט אָפּגענאַרט פיל יונגע לייט.

אויף איינעם פון די בערלינער באַהנהויפען איז היינטיגע וואָך געוואָרען אַרעסטירט אַ ניו־יאָרקער יודיש מיידעל פאַר אַ גנבה. מיט דער ראָזינער „גנב׳טע" קאָכט איצט גאַנץ בערלין, ווייל מען האָט דאָ צו טון מיט אַ ראַפינירטער אַמעריקאַנער „יאָלדיטשקע", וואָס האָט מי יודע ווי פיל יונגעלייט גענומען אויף „האָפּ, זיי בע׳גנב׳עט און געמאַכט פליטה...

אַרעסטירט האָט מען זי אין מאָמענט ווען זי האָט געוואָלט אַוועק פון בערלין אויף אנגלאַס פון איהר חתן, ה׳ מאַקס גראַף אויס סטאַניסלוי, וועלכער איז אַ העכערער בעאַמטער פון דער ספעדיציאָנס־פירמע „י. ליינקויף" אין ווין.

אויפ׳ן בערלינער קאָמיסאַריאַט האָט דער ה׳ גראַף דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע:

מיט אַ שטיקעל צייט צוריק האָט ער זיך בעקענט מיט דעם ראָזינען פריילין, וועלכע האָט זיך אָנגעגעבען, אַז זי הייסט עני גרינשטיין און קומט פון ניו־יאָרק, וואו זי האָט אַ גרויס און גוט־גהענדיג געשעפט. דער יונגערמאַן האָט זיך אין איהר פערליבט. אויך זי — ווי עס האָט זיך איהר אויסגעראַכט — האָט איהם ליב בעקומען.

הקיצור:

מען האָט געשריבען תנאים און בעשטימט דעם טערמין פון דער חתונה. נאָך דער חתונה — אַזוי איז אָפּגעשמועסט געוואָרען — האָט דאָס פּאָר־פאָלק געוואָלט פאָהרען קיין אַמעריקאַ.

תיכף האָט דער חתן דער כלה, געקויפט אַ טייער ברילאַנט־קאָליע. אויף צומאָרגענס נאָך די תנאים האָט דער חתן טעלעפאָנירט אין דער וואוינונג פון זיין כלה און איהר געוואָלט מודיע זיין, אַז אָהענד וועלען זיי געהען אין טעאַטער.

ווי דערשטוינט איז ער אָבער געבליבען, ווען די בעל־הבית׳טע, ביי וועלכער זיין כלה האָט פון פוילען בעקומען אַ דרינגענדע טעלעגראַמע און האָט דאַרום תיכף געמוזט אָפּפאָהרען קיין פוילען.

נישט געטראַכט קיין סך איז דער חתן אַוועק אויפ׳ן באַהנהויף. ער האָט, נעמליך, געוועהען, אַז עס איז נאָך איבער אַ שעה צייט ביז צום אָפּגעהן פון נאָהנטסטען צוג קיין פוילען. געקומען אויפ׳ן באַהנהויף האָט ער בעמערקט זיין כלה גראָד איינשטייגען אין אַ צוג, אָבער נישט אין דעם, וואָס געהט קיין פוילען, נאָר קיין פראַנקרייך.

אַ שטאַרק נעקרענקטער איז ער צו איהר צו און זי געוואָלט פרעגען, וואָס אַזעלכעס שרעקליכעס איז געשעהען, אַז זי האָט תיכף געמוזט אַוועק, נישט געזעגענדיג זיך אפילו מיט איהר חתן. אָבער, ווען די כלה האָט דערזעהען איהר חתן, איז איהר פינסטער געוואָרען פאַר די אויגען. זי האָט אָנגעהויבען צו אַנטלויפען. דער יונגערמאַן האָט זי פלוצלונג פערלוירען פון אויג. אָבער ער האָט זי גענומען זוכען אין אַלע וואַגאָנען און זי ענדליך געפונען.

ווען ער איז צו איהר צו, האָט זי זיך געמאַכט תם׳עוואַטע, גלייך זי קען איהם גאָר נישט. זי הייסט נישט עני גרינשטיין — האָט זי גע׳טענה׳ט. איז כלל וכלל נישט זיין כלה און בעט איהם, אַז ער זאָל זי נישט בעלעסטיגען...

דער חתן האָט דערזעהען, אַז ער האָט דאָ צו טון מיט אַ שווינדלערין, האָט ער דאַרום געמאַכט אַ געוואַלד, עס איז געקומען פאָליציי און מען האָט די בחור׳טע אַרעסטירט...

אויף דער פאָליציי האָט זיך גאָר אַרויסגעשטעלט, אַז עני גרינשטיין ווערט געזוכט פון דער לעמבערגער פאָליציי פאַר אַ עהנליכער גנבה, וועלכע זי האָט אויסגעפיהרט ביי דעם פּאָרוואָלאָטשיסקער מיהל־בעאַמטער רחמיאל האַזעלנים.

צוגעדריקט צו דער מויער האָט די גרינשטיין זיך אויך מודה געווען אין דער לעמבערגער גנבה און דאַביי דערצעהלט איהר לעבענס־געשיכטע.

זי הייסט עני גרינשטיין, זי איז אַלט 26 יאָהר, שטאַמט אויס סקאַלאַ ביים זברוטש. מיט 12 יאָהר צוריק זענען איהרע עלטערן געשטאָרבען. געבליבען אַ קיילעכדיגע יתומה איז זי אין יאָהר 1918 געפאָהרען צו איהרע קרובים קיין אַמעריקאַ און האָט זיך בעזעצט אין ניו־יאָרק.

דאָרט האָט זי געאַרבייט אין אַ „שאָפּ" און שעהן פערדינט. עלטער ווערענדיג האָט זי אָנגעהויבען טראַכטען וועגען אַ חכלות, וועגען עפּיס אַ גוטען שידוך. אַזוי ווי אָבער זי האָט קיין גרן נישט געהאַט האָט זי בעשלאָסען אַראָפּצופאָהרען קיין פוילען, כדי דאָרט צו געפינען אַ פּאַסיגען שידוך.

פון ניו־יאָרק איז זי געפאָהרען קיין לעמבערג וואו זי האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס רייכע כלה און זיך געהייסען רעדען שידוכים. עס האָט נישט לאַנג נערוויערט און זי איז אַ כלה געוואָרען פאַר ה׳ ירחמיאל האַזעלנוס אויס פּאָרוואָלאָטשיסק, וועמען זי האָט צוגעזאָגט צו נעהמען נאָך דער חתונה קיין אַמעריקאַ.

אין לעמבערג האָט מען געשריבען תנאים, נאָך די תנאים האָט דער חתן געקויפט דער כלה אַ טייערען ברילאַנט־רינג אַלס מתנה און איז גע־פאָהרען קיין פּאָרוואָלאָטשיסק. פאַר זיין אָפּפאָהרען אַ היים האָט חתן־כלה צווישען זיך אָפּגעשמועסט, אַז קוים וועט זי זיך דאָ איינקויפען די חתונה־קליי־דער זאָל זי קומען קיין פּאָרוואָלאָטשיסק, וואו מען וועט שטעלען אַ חופה און דאַן וועלען זיי פאָהרען קיין אַמעריקאַ.

אָבער תיכף, ווען האַזעלנוס איז אַ היים נעפאָהרען איז די כלה פערשוואונדען און קיינער האָט נישט געוואוסט, וואו זי איז אַהינגעקומען. עס האָט זיך באַלד אַרויסגעשטעלט, אַז מען האָט דאָ צו טון מיט אַ שווינדלערין. דער אָפּגענאַרטער חתן האָט דאַן דעריבער געמעלדעט דער לעמבערגער פאָליציי, וועלכע האָט נאָך דער „אַמעריקאַנער כלה" אַרויס־געשיקט שטעק־בריף.

אַ דאַנק די דאָזיגע שטעק־בריף האָט מען זי איצט דערקענט אין בערלין. ווי עס הייסט וועט מען די גרינשטיין איצט אויסליפערין דער פוילישער מאַכט. קודם כל וועט זי אין בערלין אָפּזיצען איהר שטראָף.

אויף יעדען פאַל האָט בערלין איצט אַ שטי־קעל סענסאַציע, מען שמועסט דאָ גאַנץ געשמאַק אַז די „אַמעריקאַנער כלה" האָט גענומען אויף „האָפּ" פיל יונגעלייט, אויך אין וויפיל יונגעלייט, וואָס האָבען זיך נאָכגעיאָגט דער „ראָלאַר־פרינצעסין" זענען אַריינגעפאַלען אין דער נעץ פון דער ראַפינירטער מיס גרינשטיין, וועט בלי ספק בעווייזען דער פּראָצעס, וועלכער וועט גענען איהר דאָ פערפיהרט ווערען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רע־דאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

7198. אַ געטרייער לעזער פון פּאָמאָרסקע.
ס׳איז נישט קיין פראַגע וועגען פּובליקירען, אַז דער וועקסעל איז פערלוירען געוואָרען, נאָר וועגען זיך ווענדען אין געריכט קודם כל מיט אַ מאָטיווירטע בקשה, אַז מען זאָל אָנערקענען דעם פערלוירענעם וועקסעל פאַר אַנולירט. צו דער בקשה דאַרף בייגעלעגט ווערען אַ גענויע אָפּשריפט פון פערלוירענעם וועקסעל און ס׳דאַרף אויף אָנ־געוויזען ווערען פאַרוואָס איהר זענט אייגענטליך פעראינטערעסירט אין אַרויסבעקומען אַזאַ דעציזיע וואָס שייך די פּובליקאַציעס, פערפעכטליכט שוין דאָס געריכט אַליין.

7199. אַ לעזער פון נ. פ.
אויב אייער ווירט וויל איבערבויען דאָס הויז, מוז ער אייך געבען אַן אַנדערע פּאַסיגע דירה.

7200. אַ דאַנקבאַרער לעזער פון רזשגאָוסקא
דאָס, וואָס אייערע עלטערע ברידער זענען פערהייראַט, בערעכטיגט אייך נאָך נישט צו בעקו־מען אַן אַפּיעקונסטווא, פון דער דערמאָנטער הנחה קאָנט איהר נאָר דעמאָלט געניסען, ווען ס׳וועט פעסטגעשטעלט ווערען, אַז זיי זענען זעהר אָרים אָדער נישט אַרבייטס־פעהיג אַזוי, אַז זיי זענען נישט ביכולת אויסצוהאַלטען אייערע עלטערן.

קופאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט".
ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן, וואָס קען נישט געענטפערט ווערען.
גילטיג דעם 25-טען מערץ 1928

7201. ה. ל. קאָפּל רזשגאָווסקאַ 130.

7202. שטיגליק.

7203. אַ שטענדיגער לעזער פון פּיעפּשאָווע 24.

7204. מאַגיאַ פעלדמאַן.

7205. נ. ל. 41.
וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פער־שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטבערענגענדיג די צייטונג.

7206. Sz. Sz.
מ׳קאָן לייגען אַן אַרעסט אויפ׳ן דירה־געלד.

7207. אַ לעזער פון לוטאָמירסק.
דאָס געזעץ וועגען ערטיילען קאָנצעסיעס אויף האַנדעל מיט טאַבאַק־אויסאַרבייטונגען ווערט נישט רעגולירט לויט דער פּערהעלטעניש פון דער צאָהל איינוואוינער פון אַ בעשטימטער געמיינדע צו דער צאָהל שוין־פערהאַנענע דאָרט טראַפיקן, נאָר דאָס בעקומען אַ קאָנצעסיע אויף האַנדל איז אָפּהענגיג פון דיסטאַנץ, וואו ס׳געפינט זיך דער נענטסטער האַנדעל.

7208. אַ לעזער פון אַלעקסאַנדער גאַס.
כל זמן דער געבליבענער מחוצ׳ן קאָנטינגענט איז נאָך נישט אַלט קיין 25 יאָהר, קאָן ער נאָך אַריינגעצויגען ווערען אין אַקטיווען דינסט.

7209. ל. פּושעדעצקי.
אויב די יורשים פירען ווייטער דאָס געשעפט, קאָן דער הויזוויורט אויף זיי קיין עקסמיסיע נישט בעקומען. דאָס, וואָס זיי האָבען זיך ביים לעבען פון פאָטער אין געשעפט נישט בעטייליגט און האָבען אַזוי אויך אַנדערע געשעפטען, ענדערט נישט די לאַגע.

אינדיציין פונטיגער

סענסאַציאָנעלער ראמאַן

103 פון מאָריס לעבלאַן

— אין דעם פאַל וואָלט עס געהייסען, אַז איך בין דער שולדיגער און עס וועט אויך נישט בלייבען קיין אַנדערע ברירה, ווי מיך צו אַרעסטי־רען. היינט צווישען 5 און 6 אַ זייגער מוזט איהר דאָ פאַר אייך זעהן דעם, וועלכער האָט ערמאָרדעט אַלע יורשים פון מאָרנינגטאָנען, אַנדערש קען עס נישט זיין, יעדענפאַלס דאַרף די גערעכטיגקייט טוען איהרם, אַלזאָ ער. אָדער איך, די זאַך איז קלאָהר.

ה׳ דעמאַליאָן האָט געשוויגען אַ ווייל, און נאָכדעם אויסגערופען:

— ניין, טויזענד מאָל ניין, דאָס איז אוממעג־ליך! אויב ס׳איז דאָ אַ מענש אַן׳אויסוואורף, ער זאָל קענען בעגעהן אַזוי פיל פערברעכענס, וועט ער נישט זיין אַזוי נאַריש ער זאָל זיך אַליין אַרויס־געבען...

— קומענדיג אַהער, ה׳ פּרעפעקט ווייסט ער נישט, אַז עס דראָהט איהם אַ נעפאַהר, ווייל ביז איצט איז דאָך קיינעם אין קאָפּ נישט געקומען, אַז אַזעלכער עקזיסטירט, און אַ חוץ דעם, וואָס האָט ער מורא?

— וואָס הייסט, וואָס ער האָט מורא? אַ מענש, וועלכער איז בעגאַנגען אַזוי פיל פערברע־כענס...

— ער איז נישט אַליין בעגאַנגען די פערברע־כענס ה׳ פּרעפעקט, נאָר ער האָט זיי געלאָזט אויס־פירען אַנדערע, ער האָט אַליין נישט געמאָרדעט, נאָר בעזאָרגט די הענד פון די, וועלכע ער האָט אַליין דערפיהרט צו טויט, דאָס איז דער מענש און דאָס זענען זיינע מיטלען...

פלוצים האָט מען אָנגעקלאַפּט אין דער טיר.

— ביטע!

עס איז אַריינגעקומען דער דינער מיט אַ וויזיט־קאַרטע אויף דער טאַץ.

דעמאַליאָן האָט אָנגעכאַפּט די קאַרטע אין די הענד.

— אַה! — האָט ער אויסגעשריגען און אַ קוק געגעבען אויף דאַן לאַוי.

— איז די פּערזאָן דאָ?

— אין וואַרטע־צימער ה׳ פּרעפעקט.

— אַז כ׳וועל אָנקלינגען, בעט אַריין.

דער פּרעפעקט האָט גענומען אויפ׳ן קול לייענען דעם בריף.

אַלע אָנוועזענדע האָבען מיט׳ן גרעסטען אינ־טערעס זיך צוגעהערט, געפּאָרשט יעדע בעוועגונג פון דעם פּרעפעקט, צי זאָלען די פּאַראויסזאָגען פון פּערענאַן זיך ווידער פערווירקליכען? צי איז דער 5־טער יורש געקומען דערמאָנען וועגען זיינע רעכט?

דער פּרעפעקט האָט געלייענט:

„ה׳ פּרעפעקט!

צופעליג האָב איך מיך דערוואוסט וועגען דעם, אַז עס עקזיסטירט נאָך איין יורש פון דער פאַמיליע רוסעל. איך האָב ערשט איצט בעקומען די פּאַפּירען, וועלכע שטעלען פעסט די פערוואַנדשאַפט פון דעם יורש, דערפאַר שיק איך זיי אייך צו איצט, אין דער לעצטער מינוט דורך דער פּערזאָן, וועלכער די פּאַפּירען געהערען. אָפּהיטענדיג אַ פרעמדען סוד, און אַזוי ווי איך וויל בלייבען אויסער דעם ענין, בעט איך מיר מוחל זיין, וואָס איך שרייב מיך נישט אונטער אונטער דעם בריף".

אַלזאָ, פּערענאַ האָט פאָראויסגעזעהן ריכטיג! און אָט אין דעם בעשטימטען טערמין איז געקומען דער פאָראויסגעזעהענער יורש.

עס איז נאָך געבליבען איין פראַגע: ווער איז דער אומבעקאַנטער יורש און גלייכצייטיג דער פּיל־פאַכער מערדער, נאָך איין מאָמענט און מען וועט איהם דערזעהן...

דער פּרעפעקט האָט אָנגעקלונגען.

עס זענען אַדורך אַ פּאָר שווערע מינוט פון וואַרטען.

די טיר האָט זיך געעפענט, עס האָט זיך בעוויזען אַ פרויען־סילועט...

דאָס איז געווען פלאָרענציאַ לעוואַסער.

15 קאַפּיטעל.

דער נייער יורש.

דאַן לואי האָט געקוקט און נישט געגלויבט זיינע אייגענע אויגען. פלאָרענציאַ איז דאָ?... פלאָ־רענציאַ, וועלכע ער האָט נאָר־וואָס איבערגעלאָזט אין צוג אונטער דער אויפזיכט פון מאַזע און וועלכע האָט בשום אופן נישט געקענט צוריקקעה־רען פאַר 8 אַ זייגער אויפּערנאַכט.

ישט קוקענדיג אויף דער פערוואונדערונג, האָט ער דאָך באַלד פערשטאַנען, וואָס עס איז געשעהן: פלאָרענציאַ האָט געזעהן, אַז זי ווערט פערפאָלגט, האָט זי איהרע פערפאָלגער אַריינגע־צויגען אויפ׳ן באַהנהויף און אַריינזעצענדיג זיך אין וואַגאָן דורך איין טיר, איז זי אַרויס דורך דער צווייטער. מאַזע איז דערווייל געפאָהרען ווייטער און אָפּגעהיט די נישט אָנוועזענדע רייזענדערין.

ווען ער האָט זיך בערוהיגט פון דעם ער־שטען איינדרוק, האָט דאַן לואי פּלוצים פערשטאַ־נען די שרעקליכע סיטואַציע, וועלכע האָט זיך פּלו־צים געשאַפען. פלאָרענציע איז געקומען אַלס דער 5־טער יורש פון מאָרנינגטאָנס פערמעגען און ער, דאַן פערענאַ, האָט נאָר וואָס דערוויזען, אַז דער, וואָס וועט קומען נאָך דער ירושה, איז דער מערדער פון אַלע איבריגע יורשים.

אונטער׳ן איינדרוק פון דעם געראַנק, איז ער צוגעלאָפען צו איהר, זי אָנגעכאַפּט ביי דער האַנד און מיט כעס און כמעט מיט שנאה געפרעגט:

— נאָכוואָס זענט איהר אַהער געקומען?

פאַרוואָס האָט איהר מיר נישט פריהער מיטגעטיילט?

ה׳ דעמאַליאָן איז צוגעגאַנגען און געוואָלט פּערענאַן איינהאַלטען, אָבער פּערענאַ האָט נישט אָפּגעלאָזט פלאָרענציאַ׳ס האַנד און אויסגערופען:

— אָבער איהר זעהט רען נישט, ה׳ פּרעפעקט, אַז דאָ איז פאָרגעקומען עפּעס אַ מיספערשטענדניש? דאָס איז נישט די פּערזאָן, וועלכע איך האָב גע־מיינט, אַז זי דאַרף קומען. יענע פּערזאָן בעהאַלט זיך ערגעץ, ווי שטענדיג, עס איז אוממעגליך, אַז פלאָרענציאַ לעוואַסער...

— כ׳האָב נישט קיין שום פאָראורטייל געגען פרל. לעוואַסער — האָט שטייף געענטפערט דער פּרעפעקט, — אָבער מיין פליכט איז זי אויסצו־פאָרשען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם ענין, וועגען וועלכען זי איז אַהער געקומען:

פלאָרענציאַ האָט געקוקט אויף דעם אַלעם, וואָס עס טוט זיך אַרום איהר און עס האָט זיך אויסגעדאַכט, אַז זי פערשטעהט נישט אין וואָס עס האַנדעלט זיך דאָ. איהרע וואונדערשעהנע שוואַרצע אויגען האָבען נעהאַט דעם שטענדיגען רוהיגען ליי־בען אויסדרוק. זי איז שוין נישט געווען אָנגעטון, ווי אַ קראַנקען־פלעגערין, נאָר אין אַ בעשיידען גרוי קליידעל, וואָס האָט האַרמאָניש אַרומגענומען איהר פיגור, זי איז געווען ערנסט און רוהיג, ווי שטענדיג.

ה׳ דעמאַליאָן האָט זיך געווענדעט צו איהר:

— ערקלערט אייך...

— כ׳האָב נישט וואָס צו ערקלערען, ה׳ פּרע־פעקט, מען האָט מיך געשיקט אַהער צוליב עפּעס אַן׳אַנגעלעגענהייט, אָבער איך ווייס נישט גענוי וועגען וואָס.

— וואָס ווילט איהר דערמיט זאָגען?

— דאָס, ה׳ פּרעפעקט, וואָס אַ פּערזאָן, צו וועלכער איך האָב די פולסטע צוטרוי, האָט מיך געבעטען איך זאָל אייך איבערגעבען. אָט די פּאַפּי־רען וואָס זאָלען האָבען אַ שייכות מיט דער היינטי־גער פערזאַמלונג.

— אַלזאָ וועגען דעם ענין פון קאָזמאַ מאָר־נינגטאָנס ירושה?

— יאָ, ה׳ פּרעפעקט.

— און איהר ווייסט נישט צוליב וואָס מען האָט גראָד אייך איבערגעגעבען די פּאַפּירען?

— כ׳ווייס נישט, ה׳ פּרעפעקט.

— און איהר ווייסט נישט, וואָס פאַר אַ שייכות איהר האָט צו די פּאַפּירען?

— כ׳האָב קיין שייכות נישט צו די פּאַפּירען!

ה׳ דעמאַליאָן האָט מיט אַ שמייכעל געקוקט פלאָרענציאַ׳ן אין די אויגען און געזאָגט אויסדריקליך.

— לויט דעם בריף, וואָס איז דאָ ביינעלעגט, בעריהרען די פּאַפּירען אייך, זיי שטעלען פעסט, אַז איהר שטאַמט פון דער פאַמיליע רוסעל און אַזוי אַרום האָט איהר אַלע רעכט צו בעקומען די ירושה נאָך מאָרנינגטאָנען.

— איך!? — האָט זיך ביי איהר אַרויסגעריסען אַן׳אויפריכטיגער אויסרוף פון פערוואונדערונג און פּראָטעסט — איך האָב עפּעס רעכט צו דער ירושה? אָבער דאָס איז דאָך אוממעגליך, כ׳האָב נישט קיין רעכט. קיינע, ה׳ פּרעפעקט! כ׳האָב מאָרנינגטאָנען קיינמאָל פאַר מיינע אויגען נישט געזעהן, עס מוז זיין עפּעס אַ מיספערשטענד־ניש.

זי האָט גערעדט מיט גרויס איבערצייגונג און אויפריכטיגקייט, וועלכע וואָלט אויף אַנדערע גע־מאַכט אַן׳איינדרוק. אָבער דער פּרעפעקט האָט נישט געקענט פערגעסען די גענויע אַרגומענטאַציע פון פּערענאַן אין די בעשולדיגונג, וועלכע ער האָט פאָראויס געוואָרפען געגען דעם, וועלכער וועט זיך מעלדען אַלס נייער פּרעטענדענט צו מאָרנינגטאָנס ירושה.

(פאָרטזעצונג קומט).

אפטייקען

היינטיגע נאַכט=דיזשורען.

(ב) ל: פאוולאָווסקי (פעטריקאָווער 309) ס. האמבורג (גלובנא 50) ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4) י. שיטקעוויטש (קאָפערניק 26) א. כארעמזא (פאמאָרסקא 10) א פאטאש (פלאַץ קאָשצעלני 10).

פלוצים געשטארבען.

צהערנעכטען אין אָוונד איז אין רעסטאָראַן אויף נאפיורקאָווסקא 58 געקומען אַן עלטערער אַרבייטער, און בעטענדיג אַ גלאָז ביער האָט ער זיך אוועקגעזעצט ביי אַ טישעל. אין אַ געוויסען מאָמענט איז דער אומבעקאַנטער אַראָבגעפאַלען פון שטוהל אויף דער פּאָדלאָגע. מ'האָט גלייך געאיילט מיט הילף, אָבער דער גאַסט איז געלעגען אָהן סמנים פון לעבען. מ'האָט אַרויסגערופען פּאָגאָטאָוויע, וועלכע האָט פעסטגעשטעלט דעם טויט, וועלכער איז געקומען פון אַן'אומבעוואוסטער סיבה. פון די דאָקומענטען, וועלכע מ'האָט געפונען ביי דעם פערשטאָרבענעם האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס איז דער 59-יעהריגער יוזעף סאַבאַלעווסקי, וועלכער וואוינט אויף סלאָוויאַנסקא 6.

* * *

אַ צווייטער פאַל פון פלוצלינגען טויט איז נעכטען פאָרגעקומען אין דער ביער-שענק אויף אַלעקסאַנדראָווסקא 15. אין דעם דאָזיגען לאָקאַל איז פלוצלינג געשטאָרבען דער 58-יעהריגער לייזער גראָסלאַק פון זגיערזשער 21. די סיבה פון טויט איז אומבעוואוסט.

„רעסטעכניקא“.

אונטער דעם נאָמען איז פונ'ם 15 מערץ געעפענט אויף ציגעל-גאַס 47 אַ טעכנישע האַנדעלס-אַגענטור, וועלכע וועט זיך פערנעהמען ספעציעל מיט פערקויפען פערשידענע סאָרטען טראַנסמיסיע-פּאַסען, לעדער-אויסאַרבייטונגען, ווי אויך וואָהל-און בוימוואָל כחורות.

עמיגראַנטען קיין קאַנאַדאַ.

(ב) דער מלוכה-אַמט פאַר אַרבייטס-פערמיטלונג (פ.או.פ.פ.) האָט בעקומען אַ מיטטיילונג, אַז די עמיגראַציע קיין קאַנאַדע פון פעלד-אַרבייטער, דינסטען א. אַנד. האָט זיך שוין אָנגעהויבען. ס'וועלען אַרויספאָהרען 10,000 לאַנדווירטשאַפטס-אַרבייטער, 400 דינסטען און 2000 קאָלאָניסטען-פאַמיליעס. גענויע ידיעות ערטיילט דער אַרבייטס-פערמיטלונגס אַמט.

„אררט“.

דאָס פינפטע פּראָגראַם פון „אררט“ געהט ווייטער מיט אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג. די פאָרשטעלונגען פון פרייטאָג און שבת האָבען אַרויס-גערופען ביים עולם אויסערגעוועהנליכע בעגייסטערונג. פיל נומערען האָבען געמוזט אויפ'ן פערלאַנג פון עולם ביסירט ווערען.

היינט זונטאָג ווערט געגעבען צוויי פאָרשטעלונגען 8 און 10 אַ זייגער אָוונד.

„גאַנג“

היינט ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע: „סערוואוס, קרוקאָווסקי מיט דעם בעליבטען גאַסט-ראָלער קאַזשימיערזש קרוקאָווסקי פון דעם וואַרשאָווער „פּערסקא אָקאָ“.

10=יעהריגער יובל פון „החלוץ“.

חי בעוואוסט, פייערט איצט דער „החלוץ“ דעם 10־יעהריגען יובילעאום פון זיין קיום. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערט אַרורכגעפיהרט אין דער צייט פון 15־טען מערץ ביז'ן 15־טען אַפּריל אַן אַקציע פאַר'ן „קרן החלוץ“, אויך אין לאָדז ווערט די טעג איינגעאָרדענט ווערען אַ פייערליכע יובי-לעאום־אַקאַדעמיע און ס'וועט אַרורכגעפיהרט ווערען אין אַ גרויסען מאַסשטאַב די „קרן החלוץ“-אַקציע.

ס פ א ר ט.

„ל. ט. ס. ג.“ — „הכח“ 0:8 (0:4)

לאָדזער יודען — ספאָרט=זיגער.

— אין די שווער־אַטלעטישע מייסטערשאַפט־קאַמפען פון פוילען, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין ווילנע, זענען פאָלגענדע לאָדזער יודען (פון „מכבי“) אַרויס אַלס זינער! ווייננאַרטען 1 פּריז, ווייניקאַמיען 2־טער פּריז, לאַנגער 2־טער פּריז, רוטקעוויטש 3־טער פּריז, מינץ 3־טער פּריז און שטערן 3־טער פּריז.

פון יודישען טעאַטער.

אין יודישען טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע“ גאַסטראָלירען איצט מיט גרויס ערפאָלג די בעריהמטע אַרטיסטען: חנה לערנער און דוד יידערמאַן.

היינט ווערט געשפּילט דאָס לעבענס-בילד „אין נאָמען פון גאָט“, וואָס נעמט שטאַרק אויס ביים עולם.

קאָנצערטען אין „פילהאַרמאָניע“.

היינט נאָכמיטאָג טרעט אויף אין „פילהאַרמאָניע“ צו ערשטען מאָל דער בעקאַנטער רוסישער אַקטיאָר, פון סטאַניסלאַווסקי'ס טרופּע אין מאָסקוואַ, אַרכעניעוו, דער קינסטלער וועט רעציטירען די שענסטע ווערק פון דער קלאַסישער רוסישער ליטעראַטור: פון פּושקין, גאָגאָל, דאָסטאָיעווסקי, אויסער אַרסעניעוו'ן וועט אויך אויפטרעטען דער פידלער פרידבערג.

מאָרגען, מאָנטאָג אין אָוונד טרעט אויף צום לעצטען מאָל דער כאָר פון די דאָנער קאָזאַקען וואָס האָט שטאַרק אויסגענומען אויפ'ן ערשטען קאָנצערט.

„אררט“
זאַכאַדניאַ 43.
אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער
אונטער דער לייטונג מ. בראַדערזאָן

היינט זונטאָג – 2 פאָרשטעלונגען: אָנהויב 8 און 10 אָוונד
ווידערהאָלונג פון 5. פּראָגראַם א.נ.

„מלוה מלכה“

1. פּראָלאָג
2. מלוה מלכה
3. זייגערל
4. שפּאַניש. סקעטש
5. כינעזיש. פּעכער
6. בלינדע
7. קיישלען
8. מיין 1. דעפּאָזיטען
9. קאָנטאָניסטען
10. נאָך דער חופּה
11. גאָשציני דוואָר

די בילליגסטע
קוועלע פון
מצות
ליטווישע, פּוזנער, ארץ-ישראל'דיגע, אַמעריקאַנער
און אַנדערע סאָרטען מצות איז צו בעקומען נאָר ביי
פּ. בלאַנק. — (רזשעלנא) — נאַרוטאָוויטשאַ 4.

לעכער
צו נעהמען אויף דער מאַשין
ווערען אָנגעגאָסען ביי
ג. גאָרדמאַן
29 צעגעלניאַנאַ 29

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
נאַוראָסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	5—2 11—10 7—6
ד"ר רוזינאַנער	הויט און געשלעכט קר.	2—1 11—10
ד"ר גאָלדשטיין-פאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2—1 8—7
ד"ר יוסמאַן	נערווען קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5—4 12—10
ד"ר שאַפּירא	פרויען און געבורטס-הילף	6—5 1-11½
ד"ר גאַנטשאַר	כירורגיש-קראַנקהייט.	2—1 .5-4 וג
ד"ר הייזנבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	7—5½ 1-11
ד"ר שטשופּאַל	רענטגען	6—4 12—10
ח. נראָדזיענטשיק	צאָהן-ארצט	7—3
ג. ראָיעס	צאָהן-ארצט	2—9

צאָהן-טעגדזהאַלונג, פּלאָמבירען, קראָנען, מאָסטען א. א. וו. פון דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
אַ רענטגען-אינסטיטוט
פאַר'ן הייס פון קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאָרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען. קוואַרץ-לאַמפּ, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוועסטער.
אימפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
ווייזט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבינעט
פּראָף. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונד

צאַל-שטייגערונג 72%!
נישט קוקענדיג אויף דער צאָל-שטייגערונג פערקויף איך אַלעס מיט די זעלבע פּרייזען.
קאָטי, הוביגאַן, גערלענא, קאַראַנא,
ווי אויך אַלע אַרט קאָסמעטיק אין און אויסלענדישע אַלעס צו קאָנקורענץ=פּרייזען.
PERFUMERJA
11 J. DRUKIER 11
ZAWADZKA
בעמערקונג: ענגראָסיסטען בעקומען ראַבאַט.

Dr. HELLER
ספעציאַליסט פאַר הויט-און ווענערישע קראַנקהייטען.
2 נאַווראָט 2
נעמט אָן פון 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אָוו. פאַר פרויען מעגליכער פון 4—5 נאָכמיטאָג. פאַר אומבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med.
L. Pikielny
ספעציאַל-ארצט פאַר
נירען, בלאָזען- און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָוונד

Dr. med.
J. STUPAJ
ספעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף פּעטריקאָווער 76
(עק מאַניושקי) טעל. 71-95
עמפּפאַנגט פון 6 ביז 7 אָוונד
992

Dr. med.
BRAUN
23 פּאָלודניאָוואַ 23,
טעלעפאָן 40-26.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9 ביז 11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

אַלעקען-בעקער-
געזעלען
מיט אַ פּאַמאַצניק
ווערען געזוכט
33 צעגעלניאַנאַ 33,
ביי קאַרנבראָט. 966

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמ.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאַליסט פאַר קינדער- אין אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ-לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

פערשידענע וואוינונגען
2 און 3=שטוביגע און קוך מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אין די ניי-אויפגעבויטע הייזער אויף מאַגיסטראַצקאַ 16 און אַל. 1-טער מאַי 73, ווי אויך איינציגע וואוינונגען אויף טראַמוואַיאָווע 3 נעבען סטאַשיץ-פּאַרק
זענען פון זאַפאָרט צו פערמיטען.
צו ערפאַהרען מאַגיסטראַצקאַ 16 נעבען העלענאָוו. 909

אַן'אַנשטענדיגער
יונגערמאַן
זוכט אַן'אָרט צו שלאָפען אין אַ געשעפט אָדער אין אַ קאָנטאָר. אָפּערטען אונטער "Uczciwy" אין אדמ.

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאַליסט פאַר אינערליכע און נערווען-קראַנקהייטען.
נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָוונד.

Dr. H. Wołkowyski
זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 49)
טעלעפאָן 37-70
ספעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—8 אָוונד. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ באַזונ. וואַרטע-צימער.

קליינהענדלער=פאַריין
פון האַלעס און מערק, אַגראָדאָווא 10.
די פערוואַלטונג פון קליינהענדלער=פעראיין מאַכט בעקאַנט אַלע איהרע מיטגלידער, אַז די יעהרליכע גענעראַל=פערזאַמלונג, וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען היינט, זונטאָג, דעם 25. מערץ ד. י. אין „וואַרשאָווער זאַל“ (פּאָלודניאָוואַ 36) איז צוליב טעכנישע סיבות
אָפּגעלעגט געוואָרען אויף אַ אומבעשטימטע צייט.
דער טערמין פון דער קומענדיגער גענעראַל=פערזאַמלונג וועט בעקאַנט געמאַכט ווערען אין דער צייטונג.
די פערוואַלטונג. 965

קינא „MIMOZA"!
178 קילינסקי 178

היינט פראַכטפולע פרעמיערע! גרויסער דאָפּעלטער 16-אַקטיגער פּראָגראַם!
ebe Daniels, Ricardo Cortez i Wallace Beery
אין דער גרויסער עמאָציאָנירענדער 8-אַקטיגער דראַמע א. נאָמען:

„דער קוואַרטאַל פון שאַנדע"

וויי אויך BETTY BRONSON
i NEL HAMILTON
אין דער 8-אַקטיגער דראַמע פון בלוט און טרעהרען, אונטער'ן נאָמען:

אויף די שפורען פון פערברעכען

דער נעכסטער פּראָגראַם: „די טייוולאַנישע סירענא". אָנהויב אין געוו. טעג 5 אַ זייגער נאָכמ., שבת 4 אַ זייגער, זונטאָג און יום-טוב—2 אַ זייגער נאָכמיטאָג. 885

STAR BELTING

„RESTECHNIKA" Agentura Techniczno-Handlowa Cegielniana 47, tel. 70-81

קאָנסיגנאַציאָנס-לאַגערן פון אין- און אויסלענדישע פירמעס.

בעשטענדיג אויף לאַגער לעדערנע רימען, איינ-עלנע און דאָפּעלטע, גענייהטע אָדער נאָר געקלעפּטע ביז 1000 מילימעטער ברייט, אויף פּיכט, אויסגעצויגענע, אין פאַרטען אויף דאָג און אויף מעטערם. קעמעל-רימען, באַלאַטאַ פון דער בויממאָל-מאַרקע „STARBELT", ספּעציעלע רימען, וואָס דערדראָזן ניט קיין וואַסער, שטאַגדהאַפט געגען פערשידענע ווירקונגען. פיראַטור ביז 60 גראַד C. כראָם-טראָקעס, בעשטימטע רויה-שטאָפּען פון דער מאַרקע, וי אויך פערגאַמין-טראָקעס. שלאַנג-רימען פון אונדערגראַנטבאַרען סאָרט פון דער מאַרקע „M", רינגע „HELVETIA" לעדער-שנורען, גומי-פּלימען, אזבעסט, חלב'דיגע און גראַפיט-שנורען. ספּעצ. אַלומיניום-טראַנסמיסיעס „STANDARD", פון אַלע אויסמעסטונגען וי אויך אַלערליי העבעריי, שפּינעריי, אַפּרעטור- און פאַרבעריי-אַרטיקלען.— מיט צוגעגנליכע אַנזשעניער-ראַטשלעגע...

נידער מיט שטיינאַכ'ס פעריונגערונגס-מעטאָדען!

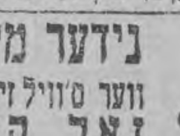

ווער ס'וויל זיין יונג און שעהן
זאָל קויפען אַ

הערען-הוט

ביי היימאַן טוראַבינער, פּיעטריקאָווער 82 (פראָנט-געשעפט)

אויף לאַגער אַ גרויסער אויסוואַהל פון די נייעסטע פאַסאָנען און קאָלירען הערען-היטען פון אין- און אויסלענדישע פירמעס. צוליב די בעפאָרשטעהענדע יום-טובים זענען די פרייזען ערמעסיגט געוואָרען.
ביליגער ווי איבעראַל! קומט און איבערצייגט אייך! ביליגער ווי איבעראַל!

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פאַרוואָס לויפט יעדער אין בּיורא פּעטריקאָווער 17?!
ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען
— אַז אין דעם ביורא —

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאַדניא 52, ווערט ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי

ביטעס קלאָוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס

אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס צי-ווילנע און קאַרנע אַפּאָזיציעס, אדוואָ-קאַטניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאַנד-ראַזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רושאַנדי און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטער-ציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ, רעכט-קאָנסולענט.

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה בעהאַנדל. פּומענער-שוואַכע נעמט אָן פון 5–9 אָוועגד

Dr ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 97,
tel. 51-78.
הויט און וענערישע קראַנקהייטען און ליבעס-קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 4–7 אין אָוונט.

Dr. med.
A. Szmirgeld
נערווען-אַרצט
עלעקטריזאַציע, ליכטהייל-אַנשטאַלט
Cegielniana 6, tel. 51-89
נעמט אָן פון 5—7 אָוונט

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dnia 20-go marca 1928 r.
Dla dorosłych: Dramat w 12 aktach
„CAR IWAN GROŹNY"
(Niewolnikom latać nie wolno!)

Dla młodzieży: Dla młodzieży:
„Rycerz dzikiego Zachodu"
Następny program: „Wsahód słońca"
Wpoczekalniach kina codz. do'g. 22 audycje radjofonicz

הגדה של פסח

מעוטרת ומשובצת בעדי עדיים פירושים טובים ויקרים מאת ארבעה עמודי עולם המפורסמים מאד בישראל ה"ה
א) זבח פסח השלם מאת השר וגדול ליהודים דון יצחק אברבנאל זצ"ל אשר לא בא בדפוס יותר 380 שנה
ב) שבלי הלקט השלם מאת רבנו צדקי' הרופא זצ"ל
ג) פירוש השלם מהגאון ר' אלי' מווילנא זצ"ל
ד) פירוש השלם מהגאון ר' יעקב מעמדין זצ"ל
הפירושים המה שלמים ולא מקוטעים באותיות מרובעות מהודרות נדפס בפורמט גדול על נייר (האָלץ-פרייעס) בדפוס נאה ומשבח, בהזמנות לפנות
א. מ. גרובשטיין, לודז ווסכאדניא 54 פראָנט 1 שט.

מעבעל	קויפט נישט קיין	מעבעל

מעבעל

בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט אין מיין

44 מעבעל-געשעפט 44
גדאַנסקא (דלוגא)
טעלעפאָן 62-56

CH. ŁAZNIK

...מעבעל...

אַכטונג, סערוויזען

זענען אָנגעקומען.

Cmielów

לאַגער פון פּאָרצעלאַן, גלאָז, קרישטאַלען, מאַיאָליק א.ד.גל.
לאָדז, פּיעטריקאָווער 31, טעל. 6-80.
ספּעציעליטעט: טיש-סערוויזען. ∴ גלעזער פון 15 גר. פאַר אַ שטיק.

אַכטונג!

נאָך מיין לאַנג יעהריגער פּראַקטיק אין אויסלאַנד האָבען מיר ערעפענט אַ פּראַצאָווניע פון

אויבער-, ספּאָרט- און נאַכטהעמדער

און שלאַף-אַנציגער ווערען אָנגענומען פון אייגענע שטאָפען נאָך די לעצטע פּאַריזער מאָדעלען צו די ביליגסטע פרייזען.

פּאַבריק-ציינכען

Pracownia bielizny Wiedeńskiej
J. KOHN, Łódź, Pomorska (Średnia) 4

רעיעלע בעדינונג! מעסיגע פרייזען

שוה-וואַרען

M.JAKUBOWICZ, Łódź, Konstantynowska 30

איך עמפּפעהל צום פריהלינג און זומער-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואַהל פון סאָלידער אייגענער אויספיהרונג

דאַמען-, הערען- און קינדער-שוה-וואַרען,

טשעכישע-ליינען, זיידענע און פּרונעלען אין אַ גרויסען אויסוואַהל פון דער פירמע „Bata" צו קאָנקורענץ-פרייזען. גומי-ספּאָרט-שיך פון דער פירמע „P. P. G." צו פאַבריקס-פרייזען. גרויסער אויסוואַהל פון הויז-, רייזע- און ספּאָרט-שיך. 726

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	4–3
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	12–9½ 5–4
ד"ר שיפּמאַן	אינגע-ליכע קראַנקה.	11–1
ד"ר ליבּישיץ	הויט-און געשלעכט-קר.	12–1
ד"ר שמירגעלד	נערווען און געמיטה קר.	12½–2
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12–1
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1–3
ד"ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	3–4

פיזיקאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאָמלען א. א. ווי טאַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג איינשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג—וויזיטען אין שטאָט.—אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.

איממפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ווי אויך אַ רענטגען-טישער קאַבינעט.

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10–2 נמ.
ד"ר ראָזשינסקי סטאָראָפּאָלסקא	צאָהן-אַרצט	3–7

קינסטליכע ציהן, קאָראָנען, פּאָמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

חסד של אמת ומנחמי אבלים —אין— לאָדז

מאַכט בעקאַנט, אַז היינט זונטאָג, פּ' צו, דעם 25 מערץ ד. י. 4 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל פּיעטריקאָווער 34

די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג

צום ערשטען טערמין. ביי נישט ערשיינען די געהעריגע צאָהל מיטגלידער קומט די פערזאַמלונג פאָר צום 2-טען טערמין דעם זעלבען טאָג מיט 2 שעה שפּעטער, ד"ה 6 אַ זייגער אין לאָקאַל פון „חסד של אמת" פּיעטריקאָווער 34 ביי יעדער צאָהל מיטגלידער לויט § 29 פון די סטאַטוטען מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) עפענען די פערזאַמלונג, 2) וואַהלען פון אַ פּאָרזיצענדען, 3) בעשטעטיגען דעם פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער גענעראַל-פערזאַמלונג, 4) קאַסע- און טעטיגקייטס-בעריכט פון יאָהר 1927, 5) בעריכט פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיטע, 6) בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1928, 7) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און קאַנדידאַטען. ווי אויך אַ רעוויזיאָנס-קאָמיסיע און קאַנדידאַטען, 8) פרייע פאָרשלאָגען.

בעמערקונג: מיר בעטען איינצוצאָהלען די שולדיגע בייטראָגע ביז פרייטאָג, דעם 23-טען מערץ ד. י. אום נישט צו פערלירען וואַהל-רעכט לויט די פאָרשריפטען פון די סטאַטוטען § 18.
די פערוואַלטונג.

איך קויף און פערקויף מעבעל

דיוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָווארען א.ז.וו. און צאָהל די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטשאַ 19 (דזיעלנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פריוואַט-וואוינונג שענקעוויטש 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 816

—דער— פעראיין „מחזיקי-חולים" קילינסקי 120, טעל. 52 65
מאַכט בעקאַנט, אַז עס ווערט אַרויסגעגעבען צעטלען פאַר קראַנקע צו בעוואוסטע דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען, ווי אויך אַלע אַרט אַנאַליזען פאַר אַ גאַנץ קליינעם אָבצאָהל, אין פעראיינס-קאַנצעלאַריע טעגליך פון 8 ביז 1 און פון 3 ביז 6 אָוונט.
בעמערקונג: ביים פעראיין זענען אַנגאַזשירט 12 בעוואוסטע דאָקטוירים ספּעציאַליסטען ווי אויך פעלדשער.

נייה = מאַשינען

קויפט נישט בעפאָר ביז איהר וועט נישט בעזוכען מיין אַגענטור פון די בעסטע מאַשינען אויף לייכטע בעדינגונגען, קומט איבערצייגט אייך ביי י. שטשעגשליווי אַלעקסאַנדריסקאַ 27 (מרדכי גבאי'ס גאַס). 457
בעמערקונג: רעפּעראַטור אויף דער שטעל.

Obermeyer-Apparat

פאַר שוועבעל-פאַרבען פאַר 20 פאַך — 90 קילאָ בוים-וואָלגאַרן מיט רעזערוופלאַטען קעסעל, פאַסט ביי, אין גינסטיג צו פערקויפען.
וואָלטשאַנסקאַ 257, טעל. 30-01

Ze Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kenig.